Пролетарыі ўсіх краін, єднайцеся!

Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

ЗВЯЗДА

ОРГАН ЦК КП(б) БЕЛАРУСІ, СОЎНАРКОМА І ПРЭЗІДЫУМА ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА БССР

72 (7398) ПЯТНІЦА 20 красавіка 1945 г.

Цана 20 кап.

СЁННЯ Ў НУМАРЫ:

Ад Совецкага Інформбюро. Аператыўная зводка за 19 красавіка (1 стар.).

Гутарка таварыша І. В. Сталіна з намеснікам Каталікоса ўсіх армян архіепіскапам Георгам Чэарэкчан (1 стар.).

Указ Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР аб узнагароджанні Маршала Совецкага Саюза Васілеўскага А. М. ордэнам «Победа» (1 стар.).

Указ Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР аб прысваенні звання Героя Совецкага Саюза Галоўнаму Маршалу авіяцыі Новікаву А. А. (1 стар.).

Прыбыццё ў Маскву Прэзідэнта Краёвай Рады Нарадовай Польскай рэспублікі пана Б. Берута і Прэм'ер-міністра і Міністра Замежных Спраў Часовага Урада Польскай рэспублікі пана Э. Осубка-Мараўскага (1 стар.).

В. Ляўкоў. — Тэмпы сяўбы нарастаюць (2 стар.).

М. Курловіч. — У калгасе «Новы шлях» (2 стар.).

А. Лапо. — Хутчэй аднавіць насенневодства ў Беларусі (2 стар.).

Р. Сыркін. — Чаму адстаюць будаўнікі Беларускай чыгункі (3 стар.).

Прафесар Б. Варанцоў-Бельямінаў. — Ці ёсць жыццё на другіх планетах (3 стар.).

Па Совецкаму Саюзу (4 стар.).

Міжнародная інфармацыя (4 стар.).

ДАСЯГНЕННІ НАВУКІ—НА АДНАЎЛЕННЕ НАРОДНАЙ ГАСПАДАРКІ

За годы совецкай улады ў Беларусі выраслі значныя кадры совецкай інтэлігенцыі. Выраслі навуковыя кадры, заззялі імёны праслаўленых акадэмікаў і прафесараў, навуковых работнікаў, інжынераў і тэхнікаў. Вышэйшым праяўленнем культурнага развіцця рэспублікі было стварэнне Акадэміі навук БССР — гэтага дзяржаўнага цэнтра беларускай совецкай навукі.

Нямецкія захопнікі, гэтыя дзікуны, лютыя ворагі навукі і ведаў, прымалі ўсе захады для таго, каб ліквідаваць навуковыя ўстановы Беларусі, перацягнуць вучоных на свой бок, або проста фізічна знішчыць іх. Перад сваім панічным адступленнем з Мінска немцы ўзарвалі будынак Акадэміі — найпрыгажэйшы палац нашай сталіцы.

Аднак патугі немцаў знішчыць беларускую навуку не мелі поспеху. У сям'і навуковых работнікаў яны не знайшлі сабе прыслужнікаў.

Пераважная большасць вучоных эвакуіравалася ў совецкі тыл. Сагрэтыя ўвагай брацкіх народаў, дзеячы беларускай навукі, як сапраўдныя рыцары прагрэса, плённа працавалі над далейшым вырашэннем навуковых праблем. Беларускія вучоныя ўнеслі свой значны ўклад у справу ўмацавання абароннай магутнасці Совецкага Саюза. Прадбачачы свой хуткі зварот на радзіму, яны прадаўжалі працаваць над пачатымі раней праблемамі, рыхтуючы свае падарункі да дня вызвалення беларускага народа. І тыя вучоныя, што не паспелі эвакуіравацца, не скарыліся ворагу, не прадалі немцам сваіх талентаў. Частка іх пайшла ў партызанскія атрады, у подполле. Многія з вучоных, пагарджаючы небяспекай смерці, прадаўжалі сваю работу па даваенных планах Акадэміі. Некаторыя з іх, пры дапамозе слаўных беларускіх партызан, вырваліся з нямецкай няволі на «Вялікую зямлю».

Так вучоныя Беларусі ў Айчыннай вайне прадэманстравалі сваю непахісную вернасць вялікай справе Леніна—Сталіна, бязмежную адданасць сваёй маці-Радзіме, якой прысвяцілі яны ўсё сваё жыццё, усе свае думкі, дараванні, дзярзанні. Так вучоныя Беларусі прадэманстравалі свой глыбокі совецкі патрыятызм і сваю нязгасную нянавісць да праклятага ворага.

Пасля вызвалення Беларусі ад нямецкіх захопнікаў перад нашым народам паўстала найвялікшай важнасці задача— у найкарацейшы тэрмін аднавіць разбураную ворагам народную гаспадарку. У бліжэйшыя годы наша рэспубліка павінна закрасаваць яшчэ прыгажэй, чым красавала яна да вайны.

Ніколі яшчэ не была такой пачэснай работа вучонага, як цяпер. Зрабіць перыяд аднаўлення менш працяглым і дабіцца поўнага адраджэння разбуранай ворагам народнай гаспадаркі і яе далейшага развіцця — у гэтую агульнанародную справу навука заклікана ўнесці свой вялікі ўклад.

І сапраўды. За час нямецкага «гаспадарання» многія галіны нашай гаспадаркі або зусім разбураны, або зусім занепалі, адкінутыя ў сваім развіцці на многа год назад. Весці іх аднаўленне трэба настойліва і паслядоўна, а галоўнае — на сур'ёзнай навуковай аснове, узбагачаючы іх здабыткамі перадавой навуковай думкі, навуковай дзейнасці.

За прайшоўшы з дзён вызвалення час Акадэміяй навук БССР і яе інстытутамі праведзена ўжо значная работа па распрацоўцы актуальнейшых праблем, звязаных з аднаўленнем народнай гаспадаркі. Аднак прадстаіць зрабіць куды больш.

Такія агульнагаспадарчыя пытанні, як сыравінныя і энергетычныя рэсурсы пры аднаўленні народнай гаспадаркі, выкарыстанне мясцовых будаўнічых матэрыялаў, выкарыстанне мінеральных рэсурсаў, новыя даследванні месцараджэнняў карысных выкапняў і другія, патрабуюць далейшай, не менш настойлівай навуковай распрацоўкі.

Не меншую колькасць праблем прадстаіць распрацаваць і ажыццявіць у практычнай дзейнасці аднаўляемай беларускай прамысловасці. Тут і пытанні, звязаныя з аднаўленнем і планіроўкай разбураных гарадоў, з аднаўленнем і развіццём лясной гаспадаркі, з развіццём новых хімічных і лесахімічных вытворчасцей, прамысловасці па перапрацоўцы торфу, прамысловасці прыроднага сінтэтычнага каучука, з каксаваннем і газіфікацыяй торфу і другія.

З асаблівай настойлівасцю працавалі вучоныя Беларусі да вайны над вырашэннем праблем, звязаных з далейшым развіццём соцыялістычнай сельскай гаспадаркі. Гэтая работа, як і многія іншыя, не спынялася нашымі вучонымі і ў часе Айчыннай вайны. Тым больш настойліва трэба прадаўжаць яе цяпер у імя хутчэйшага аднаўлення сельскай гаспадаркі і вядзення яе сапраўды перадавымі, культурнымі метадамі. Такія пытанні, як раёніраванне сельскагаспадарчых культур і севазваротаў у БССР, ужыванне ўгнаенняў у аднаўленчы перыяд, аднаўленне насенневодства, механізацыя сельскай гаспадаркі ў пасляваенны час, новыя прыёмы вырошчвання культуры кок-сагыза, прасоўванне культуры лубіну ў паўночныя раёны, аднаўленне ільнаводства, арганізацыя аховы ўраджаю ад хвароб і шкоднікаў і многія іншыя, набываюць вялікае прынцыповае значэнне. Не меншае значэнне для народнай гаспадаркі рэспублікі набывае навуковая работа над тэмамі, звязанымі з прадаўжэннем асушэння і асваення балотных зямель, з механізацыяй меліярацыйных работ, з аднаўленнем гідратэхнічных пабудоў у Беларусі і г. д.

Сёння ў Мінску пачынае работу сесія Акадэміі навук Беларускай ССР, прысвечаная аднаўленню народнай гаспадаркі рэспублікі. Гэта першая сесія Акадэміі ў вызваленым Мінску. Значэнне яе ў жыцці нашай рэспублікі сапраўды гістарычнае.

У парадак дня сесіі ўключана звыш 50 дакладаў па важнейшых праблемах аднаўлення народнай гаспадаркі. Ужо адзін пералік гэтых тэм — сведчанне таго, як шырока і ўсебакова ставяцца нашымі вучонымі пытанні аднаўлення.

Шырокае абмеркаванне пастаўленых у парадак дня сесіі тэм, далейшая работа па іх распрацоўцы і ўкараненню ў практыку будуць мець самы актыўны ўплыў на ход аднаўленчых работ у рэспубліцы. Каб гэты ўплыў быў найбольш эфектыўным, трэба з усёй сур'ёзнасцю ставіць пытанне пра хутчэйшае ўкараненне навуковых дасягненняў і навінак у практыку работы нашай прамысловасці і сельскай гаспадаркі. У гэтым сэнсе адказная роля ўскладаецца на Акадэмію навук БССР, якая павінна быць не толькі цэнтрам уласна навуковай работы, але і сапраўдным рассаднікам дасягненняў навукі ў практыцы аднаўленчых работ у рэспубліцы. Не меншая адказнасць ускладаецца на нашы гаспадарчыя наркаматы, упраўленні і трэсты ў справе папулярызацыі навуковых дасягненняў і ўкаранення іх ва ўсе галіны народнай гаспадаркі. Жывое і плённае супрацоўніцтва работнікаў навукі і практыкаў прамысловасці і сельскай гаспадаркі можа і павінна прынесці неацанімую карысць і адным і другім, а ўвогуле — нашай агульнай справе. Гэтае супрацоўніцтва, тым больш, будзе садзейнічаць хутчэйшаму ўкараненню навуковых дасягненняў у практыку, што асабліва важна цяпер, у аднаўленчы перыяд.

Няма ніякага сумнення ў тым, што вучоныя Беларусі, кіруемыя загартаванай у баях комуністычнай партыяй большэвікоў Беларусі, з чэсцю выканаюць пастаўленыя перад імі вялікія, пачэсныя задачы.

Прывітанне ўдзельнікам сесіі Акадэміі навук БССР—слаўным совецкім вучоным!

Пажадаем ім плённай работы на карысць аднаўлення разбуранай ворагам народнай гаспадаркі, у імя прагрэса і шчасця нашай дарагой маці-Радзімы!

Гутарка таварыша І. В. Сталіна з намеснікам Каталікоса ўсіх армян архіепіскапам Георгам Чэарэкчан

19 красавіка ў Старшыні Совета Народных Камісараў СССР тав. І. В. Сталіна адбылася гутарка па справах армянскай царквы з намеснікам Каталікоса ўсіх армян архіепіскапам Георгам Чэарэкчан.

На гутарцы прысутнічаў Старшыня Совета па справах рэлігійных культаў пры Соўнаркоме СССР тав. Палянскі І. В.

Елена Чэркас узарала 120 гектараў

МАЗЫР. (Кар. «Звязды»). З вялікай радасцю сустрэў калектыў Хойніцкай МТС віншавальную тэлеграму старшыні Соўнаркома БССР і сакратара ЦК КП(б) Беларусі тав. П. К. Панамарэнка, прысланую на імя трактарысткі Елены Чэркас і яе напарніка Сяргея Назарэнка. Тэлеграма главы беларускага ўрада выклікала ў трактарыстаў і трактарыстак новую хвалю вытворчага ўздыму.

Адказваючы на віншаванне таварыша Панамарэнка, Елена Чэркас і Сяргей Назарэнка значна павысілі выпрацоўку і ўзаралі на сваім трактары звыш 120 гектараў глебы, зэканоміўшы пры гэтым больш 90 кілаграмаў гаручага. Якасць ворыва па-ранейшаму добрая. Трактар Елены Чэркас цяпер працуе 20 гадзін у суткі. Большую частку гэтага часу за рулём сядзіць трактарыстка, а на змену ёй прыходзіць Назарэнка.

Прыкладу перадавых трактарыстаў следуе ўвесь калектыў МТС. За 6 дзён трактарысты Хойніцкай МТС узаралі ў пераводзе на мяккае ворыва больш 500 гектараў. У соцыялістычным спаборніцтве з Рудакоўскай МТС яны трымаюць пяршынство.

Ад Совецкага Інформбюро

АПЕРАТЫЎНАЯ ЗВОДКА ЗА 19 КРАСАВІКА

За апошнія тры дні ў раёне Цэнтральнай групы нашых войск вялася сілавая разведка, якая перарасла ў баі па захопу і расшырэнню плацдармаў на рацэ Одэр і рацэ Нейсэ.

У выніку гэтых баёў нашы войскі на Дрэздэнскім напрамку фарсіравалі раку Нейсе і занялі гарады ФОРСТ, МУСКАУ, ВЕЙСВАСЕР. Войскі 2-й Польскай арміі занялі горад РОТЭНБУРГ.

На Одэры нашы войскі захапілі і расшырылі плацдарм на захадзе ад КЮСТРЫНА.

На працягу 19 красавіка на тэрыторыі Чэхаславакіі, на паўночным усходзе і поўначы ад горада ГАДОНІН, войскі 2-га УКРАІНСКАГА фронта вялі наступальныя баі і занялі населеныя пункты НАЗАЙІДЫ, ЛІДЗРОВІЦЭ, ЗАРАЗІЦЭ, БЭНЕЦ, СКАРАНІЦЭ, СТАЎЕШЫЦЭ, НАСЕДЛОВІЦЭ і чыгуначныя станцыі ЛІДЗРОВІЦЭ, СВАТАБОРЫЦЭ. На поўначы ад ВЕНЫ войскі фронта з баямі занялі на тэрыторыі Аўстрыі населеныя пункты БЕРНГАРДСТАЛЬ, АЛЬТ ЛІХТЭНВАРТ, ВІЛЬФЕРСДОРФ, ЗІБЕНІРТЭН, АСПАРН, ЛАДЭНДОРФ і чыгуначныя станцыі АЛЬТ ЛІХТЭНВАРТ, АСПАРН.

На другіх участках фронта—баі мясцовага значэння і пошукі разведчыкаў.

За 18 красавіка нашы войскі падбілі і знішчылі 96 нямецкіх танкаў і самаходных гармат. У паветраных баях і агнём зенітнай артылерыі збіта 115 самалётаў праціўніка.

* * *

На тэрыторыі Чэхаславакіі, на паўночным усходзе ад горада Гадоніна, нашы войскі вялі наступальныя баі. Совецкія часці, прасоўваючыся ўздоўж усходняга берага ракі Маравы, занялі некалькі вельмі ўмацаваных апорных пунктаў абароны немцаў. Праціўнік выбіт з населенага пункта Заразіцэ, які знаходзіцца ў 5 кіламетрах ад горада Угерскі Остраг. На поўначы ад Гадоніна нямецкая пяхота і танкі, прабуючы затрымаць нашы войскі, прадпрынялі некалькі контратак, але былі адкінуты з вялікімі для іх стратамі. Разгромлен батальён варожай пяхоты. Захоплена ўсё ўзбраенне батальёна і больш 200 палонных.

На поўначы ад Вены праціўнік папоўніў свае патрапаныя войскі свежымі сіламі і аказвае ўпорнае супраціўленне. Імклівым ударам нашы часці выбілі немцаў з населенага пункта і чыгуначнай станцыі Альт Ліхтэнварт. Захоплены склады з узбраеннем і ваеннай маёмасцю. Совецкія войскі, якія авалодалі ўчора горадам Містэльбах, адбілі рад варожых контратак і прасунуліся ў паўночным напрамку на 6 кіламетраў. На полі бою асталося звыш 700 варожых трупаў. Спалена і падбіта 20 нямецкіх танкаў і самаходных гармат.

* * *

На тэрыторыі Аўстрыі, на захадзе ад горада Санкт-Пельтэн і на ўсходзе ад горада Грац, совецкія воіны ў баях з нямецка-фашысцкімі захопнікамі праяўляюць узоры мужнасці і гераізма. Стралковая рота гвардыі лейтэнанта Макарава, якая скрытна прабралася лесам, зайшла праціўніку ў фланг і імклівым ударам авалодала вышынёй, прыкрываючай горную дарогу. У кароткай схватцы совецкія байцы знішчылі 24 гітлераўцаў. Астатнія нямецкія салдаты разбегліся, кінуўшы зброю і радыёстанцыю. Старшы сяржант Шыраеў, які ехаў на павозцы з маёмасцю сувязі, быў абстрэлен немцамі. Заўважыўшы варожы кулямёт, Шыраеў непрыкметна падкраўся да яго і чаргой з аўтамата знішчыў нямецкіх кулямётчыкаў. Гвардыі старшы сяржант Баграмян і гвардыі радавы Фокін у адным баі агнём з кулямёта знішчылі 30 гітлераўцаў. Разлік самаходнай гарматы малодшага лейтэнанта Умена за адзін дзень спаліў 2 нямецкія танкі і адзін бронетранспарцёр. Батарэя самаходных гармат малодшага лейтэнанта Халадцова, уступіўшы ў бой з колькасна пераўзыходзячымі сіламі праціўніка, знішчыла 4 нямецкія танкі, 2 бронетранспарцёры і 2 палявыя гарматы.

* * *

Разведка Чырвонасцяжнага Балтыйскага флота выявіла ў заліве Фрыш Гаф самаходныя дэсантныя баржы, а таксама вялікую колькасць плытоў і шлюпак з войскамі праціўніка. Совецкія бронекаперы атакавалі немцаў і патапілі дзве хуткаходныя дэсантныя баржы, дзве баржы і больш 100 плытоў і шлюпак. Знішчана і патоплена некалькі тысяч нямецкіх салдат і афіцэраў.

Караблі Чырвонасцяжнага Балтыйскага флота патапілі ў паўднёвай частцы Балтыйскага мора транспарт праціўніка водазмяшчэннем у 5 тысяч тон.

* * *

Насельніцтва аўстрыйскіх сёл і гарадоў гасцінна сустракае Чырвоную Армію. Жыхар горада Эйзенштадта, прафесар Франц Элек расказвае: «Нямецкія ваенныя ўлады загадалі насельніцтву на працягу трох гадзін пакінуць горад, але амаль усе жыхары асталіся на месцы. З немцамі ўцяклі толькі бургамістр Брунер, кіраўнікі фашысцкіх арганізацый і нацысцкія чыноўнікі. Асноўная маса жыхароў не хацела ўходзіць. Мы чакалі Чырвоную Армію, мы ведалі, што яна вызваліць нас ад гітлерызма. У 1938 годзе, пасля акупацыі Аўстрыі немцамі, фашысты арыштавалі больш 400 жыхароў Эйзенштадта. Многія з іх загінулі ў гестапаўскіх засценках». Рабочы Георг Бабціс паведаміў: «Мне 58 год. Нацысты прымушалі мяне ўступіць у фольксштурм, але я адмовіўся. За гэта мяне пасадзілі ў турму. Многім старыкам прыйшлося аднак уступіць у фольксштурм. Як толькі Чырвоная Армія наблізілася да горада, усе яны разбегліся па дамах».

Свяшчэннік сяла Лоймерсдорф Шэрліс заявіў: «Я часта слухаў радыёперадачы для Аўстрыі з Масквы і Лондана. Разам са мной слухалі радыё і некаторыя прыхажане. Мы не баяліся прыходу Чырвонай Арміі і не верылі гітлераўскай прапагандзе. Насельніцтва ведала, што Чырвоная Армія нясе нам свабоду і незалежнасць».

УКАЗ

ПРЭЗІДЫУМА ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА СССР

Аб узнагароджанні Маршала Совецкага Саюза Васілеўскага А. М. ордэнам „Победа“

За ўмелае выкананне заданняў Вярхоўнага Галоўнакамандавання па кіраўніцтву баявымі аперацыямі вялікага маштаба, у выніку якіх дасягнуты выдатныя поспехі ў справе разгрому нямецка-фашысцкіх войск — узнагародзіць

ОРДЭНАМ «ПОБЕДА»

Маршала Совецкага Саюза **Васілеўскага** Александра Міхайлавіча.

СТАРШЫНЯ ПРЭЗІДЫУМА ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА СССР
М. КАЛІНІН.

САКРАТАР ПРЭЗІДЫУМА ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА СССР
А. ГОРКІН.

Масква, Крэмль.
19 красавіка 1945 года.

УКАЗ

ПРЭЗІДЫУМА ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА СССР

Аб прысваенні звання Героя Совецкага Саюза Галоўнаму Маршалу авіяцыі Новікаву А. А.

За ўзорнае выкананне баявых заданняў Вярхоўнага Галоўнакамандавання на фронце барацьбы з нямецкімі захопнікамі і праяўленыя пры гэтым адвагу і геройства прысвоіць званне Героя **Совецкага Саюза** з уручэннем ордэна **Леніна** і медалі **«Золотая Звезда»** Галоўнаму Маршалу авіяцыі **Новікаву** Александру Александравічу.

СТАРШЫНЯ ПРЭЗІДЫУМА ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА СССР
М. КАЛІНІН.

САКРАТАР ПРЭЗІДЫУМА ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА СССР
А. ГОРКІН.

Масква, Крэмль.
17 красавіка 1945 года.

Адважны совецкі ас двойчы Герой Совецкага Саюза гвардыі маёр Владзімір Дзмітрыевіч Лаўрыненкаў. Ён асабіста збіў 35 нямецкіх самалётаў і 11 — у групе.
Фота А. Станавога. (Фотахроніка ТАСС).

Прыбыццё ў Маскву Прэзідэнта Краёвай Рады Нарадовай Польскай рэспублікі пана Б. Берута і Прэм'ер-Міністра і Міністра Замежных Спраў Часовага Урада Польскай рэспублікі пана Э. Осубка-Мараўскага

19 красавіка ў Маскву прыбылі Прэзідэнт Краёвай Рады Нарадовай Польскай рэспублікі пан Б. Берут і Прэм'ер-Міністр і Міністр Замежных Спраў Часовага Урада Польскай рэспублікі пан Э. Осубка-Мараўскі ў суправаджэнні Намесніка Прэм'ер-Міністра пана В. Гамулка, члена Прэзідыума Краёвай Рады Нарадовай пана В. Кавальскага, Намесніка Міністра Замежных Спраў пана Я. Бермана і др.

Разам з пп. Б. Берутам і Осубка-Мараўскім прыбылі Совецкі Пасол у Польшчы В. З. Лебедзеў і Начальнік Совецкай ваеннай Місіі ў Польшчы генерал-лейтэнант С. С. Шапілаў.

На Беларускім вакзале пп. Б. Берута, Э. Осубка-Мараўскага і суправаджаючых іх асоб сустракалі Намеснік Старшыні Совета Народных Камісараў СССР і Старшыня Совета Народных Камісараў РСФСР А. Н. Касыгін, Намеснік Народнага Камісара Абароны СССР Н. А. Булганін, Намеснік Народнага Камісара Замежных Спраў СССР А. Я. Вышынскі, Начальнік Генеральнага Штаба Чырвонай Арміі генерал арміі А. І. Антонаў, генерал-палкоўнік Ф. І. Голікаў, Старшыня Маскоўскага Совета Г. М. Папоў, Загадчык 4-га Еўрапейскага Аддзела НКЗС СССР А. А. Лаўрышчаў, камендант горада Масквы генерал-лейтэнант К. Р. Сінілаў, генерал-лейтэнант А. С. Гундараў, Намеснік Загадчыка Пратакольнага Аддзела НКЗС СССР Г. І. Фамін і др.

На вакзале прысутнічалі састаў Польскага Пасольства на чале з Паслом панам З. Мадзелеўскім, Пасол Італіі пан П. Кваронi, Пасланнік Эфіопіі пан Л. Таэзас, Пасланнік Люксембурга пан Р. Блюм, Прадстаўнік Балгарыі пан Д. Міхалчоў, Паверанны ў Справах Чэхаславакіі пан Я. Гніздо, Паверанны ў Справах Югаславіі пан Р. Нікалаевіч, Паверанны ў Справах Ісландыі пан П. Торстэйнсон, саветнік Пасольства Французскай рэспублікі пан П. Шарпанцье і др.

Пры сустрэчы быў выстраен ганаровы караул і былі выкананы дзяржаўныя гімны Польшчы і Совецкага Саюза.

Вакзал быў упрыгожан польскімі і совецкімі флагамі.

У той-жа дзень у Маскву прыбыў Галоўнакамандуючы Польскім Войскам генерал-палкоўнік М. Роля-Жымерскі ў суправаджэнні Намесніка Галоўнакамандуючага Польскім Войскам генерал-маёра М. Спыхальскага. Генерал-палкоўнік М. Роля-Жымерскі быў сустрэт генерал-палкоўнікам Ф. І. Голікавым, генерал-маёрам Н. В. Славіным, Намеснікам Загадчыка Пратакольнага Аддзела НКЗС СССР Г. І. Фаміным, Намеснікам Начальніка Аддзела Знешніх зносін НКА падпалкоўнікам В. М. Студзёнавым.

Аэрадром быў упрыгожан польскімі і совецкімі флагамі.

ЗАЯВА п. БЕРУТА

Старшыня Краёвай Рады Нарадовай пан Берут, які прыбыў учора, 19 красавіка, у Маскву, зрабіў перад мікрафонам наступную заяву на польскай мове:

— Грамадзяне горада Масквы і грамадзяне брацкага для нас, палякаў, вялікага Саюза Совецкіх Рэспублік.

Карыстаюся прыемным выпадкам, каб перадаць вам, вашай геройчнай Чырвонай Арміі і вашаму вялікаму Маршалу і правадыру Іосіфу Вісарыёнавічу **Сталіну** ад імені ўсяго польскага народа самыя палкія і сардэчныя прывітанні.

Польскі народ перажывае цяпер радасны момант вызвалення. [illegible] вызваленнем польскі народ абавязан вашай Чырвонай Арміі, яе пабеданоснаму маршу, яе вялікай самаадданай геройчнай барацьбе, якая вызваліла не толькі вашу краіну, але і цэлы рад заняволеных гітлерызмам славянскіх народаў, у тым ліку і наш польскі народ. Польскі народ ніколі не забудзе, што ён абавязан сваёй свабодай іменна вашай Чырвонай Арміі, вашаму геройчнаму народу і вашаму вялікаму геніяльнаму Маршалу.

Грамадзяне! Мы разам з вамі перажываем вялікія дні, калі пабеданосная Чырвоная Армія, наша Польскае Войска, а таксама арміі саюзнікаў ідуць пабеданосным маршам па нямецкай зямлі, каб закончыць гэтую вайну, якая прычыніла ўсяму свету і перш за ўсё нам, славянскім народам, нечуваныя пакуты і апустошэнні.

Нашы і вашы палкія жаданні—каб вайна гэтая ніколі не магла паўтарыцца.

Мы прыбылі сюды, каб ад імені мільёнаў мас польскага народа выразіць наша жаданне гарантыраваць вечны мір свабодалюбівым народам і забяспечыць гэты мір назаўсёды.

Няхай жыве вялікі саюз, вечны саюз польскага народа і народаў вялікага Саюза Совецкіх Соцыялістычных Рэспублік!

ЗАЯВА п. ОСУБКА-МАРАЎСКАГА

Старшыня Совета Міністраў Польскай рэспублікі п. **Э. Осубка-Мараўскі**, які прыбыў 19 красавіка ў Маскву, зрабіў перад мікрафонам наступную заяву на польскай мове:

«На гэты раз, у момант нашага прабывання ў Маскве, геройчная Чырвоная Армія і Польскае Войска вызваляюць апошнія кавалачкі польскай зямлі і ідуць у глыб Германіі.

Таму ў сучасны момант важнейшай задачай з'яўляецца не столькі перамога над ворагам, бо перамога гэтая намі ўжо амаль дасягнута, сколькі мудры і трывалы мір паміж народамі.

Я мяркую, што таксама, як аб'яднаныя народы і славянскія народы знайшлі агульную мову і дастаткова сіл, каб перамагчы нямецкага звера, яны знойдуць агульны шлях, каб умацаваць вечны, справядлівы мір у Еўропе».

УСЕ НАШЫ СІЛЫ—НА ЗАВАЯВАННЕ ВЫСОКАГА УРАДЖАЮ ПЕРАМОГІ!

★ ★ ★

ТЭМПЫ СЯЎБЫ НАРАСТАЮЦЬ

ГОМЕЛЬ. (Па тэлефону ад кар. «Звязды»). Вечарам 11 красавіка ў кабінет сакратара Гомельскага сельскага райкома партыі тав. Дземчанка прынеслі зводку аб ходзе веснавой сяўбы ў раёне. Углядаючыся ў лічбы, сакратар заклапочана сказаў:

— Пакуль што палявыя работы разгортваюцца марудна...

Ён узяў аловак і на кавалку паперы зрабіў падлік. «Узорваем 100 гектараў у дзень. На гэтым далёка не ўедзеш».

Праз дзень адбылося нечарговае паседжанне бюро райкома партыі. Дырэктары МТС, старшыні калгасаў і сельсаветаў коратка інфарміравалі аб ходзе палявых работ і сяўбе.

— Колькі трактараў не прыступілі да ворыва?—запыталі дырэктара Гомельскай МТС тав. Тарасенка.

— Восем,—адказаў ён.—Чатыры з іх стаяць яшчэ на сядзібе МТС.

Такі-ж непрывабны малюнак абрысаваў у сваім выступленні і старшыня калгаса імені Леніна. Гэты калгас надзвычай марудна разгортваў палявыя работы. У калгасе «Комунар», нарушаючы агратэхніку, пачалі сяўбу некандыцыйным насеннем. Бюро райкома партыі патрабавала рэзка ўзняць тэмпы палявых работ.

Неадкладна на палі выехаў раённы партыйны і савецкі актыў. З кожным днём у раёне пачалі нарастаць тэмпы сяўбы. З Нова-Беліцкай машынна-трактарнай станцыі паведамлялі аб паспяховай рабоце трактарнай брыгады Максіма Крумкачова. Трактарысты Ціхан Сулейка і Сцяпан Рудзек, працуючы ўдвух на трактары ХТЗ, давалі па 3 нормы за дзень. Закончыўшы веснавое ворыва ў сельгасарцелі «Новае жыццё», яны пераехалі на палі суседняга калгаса «Перамога».

Праз дзень дырэктар Нова-Беліцкай МТС тав. Фрадкін па тэлефону паведамляў у райком партыі аб новых абавязацельствах трактарыстаў-перадавікоў. Да 1 мая яны абавязаліся выканаць дзяржаўны гадавы план ворыва.

З калгасных палёў працягвалі паступаць усё новыя весткі, якія гаварылі аб масавым разгортванні сяўбы. Дружна і арганізавана выйшлі на палі калгаснікі сельгасарцелі «Чырвоны хлебароб». Араты гэтай арцелі штодзённа ўзорваюць каля 20 гектараў глебы. Ад іх не адстаюць сейбіты. У гэтым калгасе ўзарана і пасеяна ўжо звыш 150 гектараў.

Аратыя з калгаса «За радзіму» бацька і сын Крычаўцовы на аднаконным плугу штодзённа ўзорваюць па 0,8 гектара кожны. Многія калгасы раёна, якія ўступілі ў перадмайскае сацыялістычнае спаборніцтва, намнога ўзнялі прадукцыйнасць працы і дасягнулі значных поспехаў у сяўбе. Калгаснікі сельгасарцелі «Перамога» (старшыня тав. Кучараў), Клімаўскага сельсовета, закончылі веснавое ворыва і сяўбу ранніх яравых культур. Закончылі таксама сяўбу ранніх яравых і калгаснікі сельгасарцелі «Чырвоны працаўнік», Прудкоўскага сельсовета.

Цяпер на палях калгасаў гарачая пара. Кожны дзень прыносіць новыя весткі аб працоўным гераізме аратых, сейбітаў, трактарыстаў. У раёне стала папулярным імя трактарыста з Нова-Беліцкай МТС Нікалая Клімовіча. Сваім трактарам Нікалай Клімовіч ужо ўзараў у калгасах Зябраўскага сельсовета 130 гектараў. Ворыва праведзена высокаякасна.

Перадавыя трактарысты Нова-Беліцкай МТС Ціхан Сулейка, Сцяпан Рудзек і Нікалай Клімовіч хутка выканаюць гадавы дзяржаўны план ворыва, устаноўлены на трактары ХТЗ. У цэлым-жа МТС выканала план веснавога ворыва на плошчы 900 гектараў.

Два тыдні таму назад працаўнікі палёў Гомельскага сельскага раёна выклікалі на сацыялістычнае спаборніцтва Уваравіцкі раён. Цяпер паміж гэтымі раёнамі ідзе настойлівая барацьба за першынства.

— Выйсці пераможцамі ў спаборніцтве—ганаровая задача кожнага працаўніка нашай вёскі,—гаворыць сакратар райкома партыі тав. Дземчанка.

За першынства ў спаборніцтве і змагаюцца калгаснікі. З кожным днём яны нарашчваюць тэмпы палявых работ і сяўбы. У раёне ўзарана ўжо звыш 3.400 гектараў глебы і больш 1.500 гектараў засеяна раннімі яравымі культурамі.

— Да 25 красавіка сяўба ранніх яравых у раёне будзе закончана,—гаворыць сакратар райкома партыі.—Калі ў першыя дні палявых работ усе калгасы ўзорвалі за дзень каля 100 гектараў, то цяпер прадукцыйнасць працы павялічылася больш чым у 4,5 раза.

На калгасныя палі выйшлі агітатары. Асабліва добра арганізаваў агітмасавую работу сярод калгаснікаў сельгасарцелі «Авангард» настаўнік няпоўнай сярэдняй школы тав. Бойка. Ён заўсёды знаходзіць час пабываць у брыгадах, звеннях і паведаміць калгаснікам аб важнейшых падзеях на франтах Айчыннай вайны і за мяжой.

Поспехі ў праяўленні веснавой сяўбы ў раёне маглі быць значна большымі, калі-б своечасова былі ліквідаваны недахопы ў Гомельскай МТС. Гэтая МТС дрэнна падрыхтавала да палявых работ трактары, а таму многія з іх пратаўжаюць стаяць і сёння. Да гэтага часу ў калгасе «Чырвоны хлебароб» трактарамі ўзарана толькі 0,25 гектара. У калгасе імені Будзённага трактар прастойвае з-за адсутнасці вентылятарнага рэмня. Рэмні-ж ёсць на складзе аблза, але ў МТС (дырэктар тав. Тарасенка) ніяк не збяруцца атрымаць іх.

В. ЛЯЎКОЎ.

4.500 СТАРШЫНЬ КАЛГАСАЎ ЗАКОНЧЫЛІ ВУЧОБУ

Закончылася вучоба на курсах старшынь калгасаў, якія арганізаваны ў пачатку гэтага года ў Гомелі, Віцебску, Магілеве, Бабруйску, Мазыры. На курсах навучалася звыш 4.500 чалавек. Большасць з іх—партызаны і франтавікі.

(БЕЛТА).

★ ★ ★

ЛІКВІДАВАЦЬ НЕДАХОПЫ ПЕРШЫХ ДЗЁН

ПОЛАЦК. (Па тэлефону ад спец. кар. «Звязды»). З раніцы да позняга вечара на палях ідуць работы. Калгасы, брыгады і звенні спаборнічаюць, каб хутчэй выканаць узятыя абавязацельствы ў сацыялістычным спаборніцтве за атрыманне высокага ўраджаю 1945 года. На 16 красавіка па вобласці ўзарана ўжо 15.750 гектараў і засеяна раннімі яравымі культурамі каля 900 гектараў.

Добра арганізаваны палявыя работы ў калгасе «Комінтэрн», Цястаўскага сельсовета, Дрысенскага раёна. Тут штодзённа на полі працуе 15 коней і 58 кароў калгаснікаў. Звенявая Фаня Паскевіч на сваёй карове кожны дзень баранує ў чатыры сляды па 0,25 гектара. Ад звенявой не адстаюць калгасніцы Ліда Хацько, Зіна Кандрашонак і многія другія. Леанід Ушакоў і Нікалай Заклінскі з калгаса «Спартак», гэтага сельсовета, штодзённа ўзорваюць па 0,73 гектара. Калгас «Комунар», Прудзінкаўскага сельсовета, узараў ужо звыш 100 гектараў.

Распачалі палявыя работы і трактарныя брыгады МТС. За першыя тры дні трактары Дрысенскай МТС узаралі звыш 80 гектараў глебы. Брыгада комсамольца тав. Крысапенка на двух трактарах узарала за гэты час 28 гектараў.

За першыя дні работы на полі выявілася, што не ва ўсіх калгасах былі абмяркованы і запэрджаны нормы выпрацоўкі. Не ўсюды на палявыя работы выходзяць усе калгаснікі. Такое становішча наглядаецца ў калгасе «Чырвоны сцяг» Рудняпскага сельсовета, Ветрынскага раёна. Да гэтага часу ў брыгадзе тав. Людзько за калгаснікамі не замацаваны коні, збруя і інвентар. У гэтай брыгадзе няма штодзённага ўліку выпрацаваных працадзён, не складзен вытворчы план.

Трактары Глыбоцкай МТС (дырэктар тав. Шчасны) да гэтага часу не працуюць на полі. У МТС не завезена змазачнае. Трактар, які выйшаў у калгас імені Калініна, не дайшоў да яго і спыніўся ў дарозе з-за дрэннага рамонту. Калгас імені Варашылава з-за адсутнасці цягла не распачынаў яшчэ палявых работ, а гэты калгас павінен абслугоўвацца трактарамі Глыбоцкай МТС. 5 красавіка газагенератарны трактар прышоў у калгас імені Молатава, але да гэтага часу яшчэ не распачынаў работ.

Дапамагаюць бясконным гаспадаркам

БАРАНАВІЧЫ, 18 красавіка. (БЕЛТА). Сяляне вобласці па-франтавому працуюць на палях, імкнучыся хутка і высокаякасна правесці веснавую сяўбу.

Сяляне Нікалаеўшчынскага і Шашкоўшчынскага сельсоветаў, Стаўбцоўскага раёна, за апошнюю пяцідзёнку засеялі звыш 300 гектараў і ўзаралі звыш 1000 гектараў глебы. Усе палявыя работы праводзяцца на высокім агратэхнічным узроўні.

Добра праходзіць сяўба ў Мяжэвіцкім і Азерніцкім сельсоветах, Слонімскага раёна. У гэтым раёне шырока разгорнута дапамога сем'ям франтавікоў і бясконным гаспадаркам. Сяляне раёна ўзаралі для бясконных гаспадарак звыш 600 гектараў зямлі і засеялі больш 300 гектараў.

Удзельнікі рэспубліканскага агляду мастацкай самадзейнасці — калгасніцы сельгасарцелі «Новае жыццё», Свяцілавіцкага раёна, М. Смыкоўская і С. Гулевіч.
Фото Л. Мазелева.

★ ★ ★

У КАЛГАСЕ „НОВЫ ШЛЯХ“

На ўзгорыстым полі калгаснікі скарадзілі зябліва. Наш спадарожнік, пажылы калгаснік, заўважыў:

— Гэта ўжо наша зямля і нашы калгаснікі працуюць. Садзіць бульбу мы тут будзем няскора, але, каб захаваць у глебе вільгаць, скародзім зябліва.

Праз некаторы час мы былі на сядзібе калгаса «Новы шлях» — перадавога калгаса Дрысенскага раёна. Вечарэла. Старшыня калгаса Аркадзь Дамінскі паказаў нам канюшню. Коней тут яшчэ не было, на іх працавалі ў полі. Старшы конюх Васіліна Хадкевіч толькі што прышла з поля. Яна пачала рыхтаваць корм.

— Коні нашы сытыя, таму і добра працаваць на іх,—гаворыць яна. —Кожны калгаснік па-гаспадарску даглядае замацаванага за ім каня.

Прышоў і конюх Пятро Хадкевіч, які загадзя пачаў раскладваць кармы ў кармушкі. Пятро Хадкевіч прыняў у калгаснікаў коні, уважліва агледзеў іх і паставіў у стайні.

Падышоўшы да кароўніка і адчыніўшы вароты, старшыня гаворыць:

— Кароўкамі таксама абжываемся. Ёсць у нас дзевяць валоў, на якіх сёння працавалі на агародзе. Да працы іх прывучыла загадчыца фермы Соня Шыманская.

Да Айчыннай вайны ў калгасе было 320 галоў буйнай рагатай жывёлы, 85 свіней і 120 авечак. Была і птушкаферма. Нямецкія захопнікі нанеслі калгасу вялікія страты. Яны знішчылі грамадскую жывёлагадоўлю. Аднаўляючы арцельную гаспадарку, калгаснікі паставілі сабе мэту — на працягу 2-х год зрабіць свой калгас такім, якім ён быў да вайны. На МТФ цяпер ужо налічваецца 50 галоў буйнай рагатай жывёлы, на аўцаферме ёсць 89 авечак.

— Да канца года, — гаворыць загадчык МТФ, — калгас будзе мець на ферме 140 галоў буйнай рагатай жывёлы. Пагалоўе папаўняецца галоўным чынам за лік кантрактацыі цялят у калгаснікаў. Аўцаферма павялічваецца да 150 авечак, а птушкаферма — да 500 курэй.

Калі мы прышлі з калгаснага двара ў канцылярыю, ужо было цёмна. Сюды збіраліся брыгадзіры, звенявыя, калгаснікі. Яны ўважліва чыталі насценную газету, у якой змешчана зводка аб ходзе палявых работ. Брыгадзір Павел Хадкевіч заўважыў:

— Сёння ўсе звенні выканалі нормы. Узаралі 8,5 гектара і больш таго заскарадзілі. Першынства трымае звяно Сцепаніды Шыманскай.

Старшыня і брыгадзіры далі заданні звенням на заўтрашні дзень. Хутка ўсе разышліся. Засталіся толькі старшыня і брыгадзіры. Палявыя работы ў калгасе праходзяць 4 дні і за гэты час тут узаралі 35 гектараў і засеялі 15 гектараў. Апрача таго, заскарадзілі 19 гектараў зябліва і 8 гектараў жыта.

На другі дзень раніцай на калгасны двор амаль адначасова прышлі ўсе калгаснікі. Да іх прыходу коні былі ўжо накормлены і напоены.

— Можна запрагаць, — сказаў старшы конюх.

Калгаснікі хутка запраглі коней і выехалі на свае ўчасткі. Хутка ў полі закіпела дружная работа. Стары Ціхон Хадкевіч, які ў гэты час вяртаўся з брыгадай рыбаловаў з рэчкі з багатым уловам рыбы, любаваўся работай сваіх аднавяскоўцаў.

Палявыя работы і сяўба ў калгасе «Новы шлях» праходзяць дружна і арганізавана. Праўленне калгаса арганізавала для калгаснікаў, працуючых на полі, дастаўку гарачых абедаў. Усе мерапрыемствы тут накіраваны на хутчэйшае і высокаякаснае завяршэнне веснавой сяўбы, на атрыманне ў гэтым годзе з кожнага гектара не менш 13 цэнтнераў збожжавых культур і 180 цэнтнераў бульбы. Асобныя звенні змагаюцца за яшчэ больш высокі ўраджай. Так звенявая Сцепаніда Шыманская, якая спаборнічае са звяном Н. Хадкевіч, абавязалася сабраць па 1.200 пудоў бульбы з гектара.

М. КУРЛОВІЧ.

Патрыятычны пачын

БРЭСТ. (Кар. «Звязды»). Яшчэ ў часе падрыхтоўкі да веснавой сяўбы сяляне вёскі Шчыглікі, Рагазнянскага сельсовета, Жабінкаўскага раёна, абавязаліся хутка і высокаякасна правесці сяўбу і выклікалі на сацыялістычнае спаборніцтва сялян вёскі Бусні. Сяляне абавязаліся засеяць вясною ў фонд Чырвонай Арміі 8 гектараў збожжавых культур і выдзеліць 8 коней для аказання дапамогі сем'ям франтавікоў.

Патрыятычны пачын сялян вёскі Шчыглікі быў падтрыман многімі вёскамі. Усяго па сельсовету сяляне абавязаліся засеяць у фонд Чырвонай Арміі 50 гектараў яравых культур.

На сялянскіх палях цяпер гарачая пара — ідзе апрацоўка глебы і сяўба. Засяваючы свае палі, сяляне збіраюць збожжа ў насенны фонд дапамогі сем'ям франтавікоў. У гэты фонд паступіла ўжо 15 тон насення.

У гэтым годзе сяляне сельсовета значна пашыраюць пасеўную плошчу. Былыя батракі і малазямельныя гаспадаркі атрымалі зямлю з панскіх маёнткаў. Батрак Ціхан Грыцук з вёскі Шчыглікі атрымаў 12 гектараў зямлі, Емельян Змітрук—8 гектараў. На атрыманай зямлі яны паспяхова праводзяць сяўбу.

П. ГАРУСТОВІЧ.

Хутчэй аднавіць насенневодства ў Беларусі

За годы нямецкай акупацыі насенневодства нашай рэспублікі амаль цалкам было ліквідавана. Перастала існаваць створаная ў 1937 годзе сістэма насенневодства з усімі яго звеннямі і навукова-даследчымі ўстановамі. Вывядзенне, выпрабаванне і размнажэнне гатункаў насення было спынена. Усё гэта прывяло да засмечанасці гатунковых пасеваў і да змешвання гатункаў. Амаль поўнасцю зніклі пасевы, якія можна было-б прызнаць гатунковымі.

Роля-ж гатунковага насення ў павышэнні ўраджайнасці палёў агульнавядома. Таму ясна неабходнасць хутчэйшага аднаўлення насенневодства. Пастанова Соўнаркома СССР аб палепшанні насенневодства збожжавых культур абавязвае нас на працягу 1945—46 гадоў давесці яго да даваеннага ўзроўню. Адначасова гэтая пастанова намячае і канкрэтную праграму мерапрыемстваў для аднаўлення і далейшага палепшання насенневодства, якую неабходна неадкладна ажыццявіць.

Важнейшым раздзелам гэтай праграмы з'яўляецца аднаўленне і палепшанне работы селекцыйных станцый і, у першую чаргу, арганізацыя фарсіраванай вытворчасці высокакаштоўнага гатунковага матэрыялу—насення эліты. Гэты важнейшы ўчастак работы Беларускай селекцыйнай станцыі ў перыяд аднаўлення насенневодства рэспублікі мае вялікае значэнне. Вырашчанае ёю ў гэтым годзе насенне эліты павінна забяспечыць усю патрэбнасць у гэтым насенні раённых насенневодчых гаспадарак на 1946 год. Праз раённыя насенневодчыя гаспадаркі, шляхам размнажэння і перадачы ўраджаю на насенныя ўчасткі калгасаў і соўгасаў, гэтае насенне пойдзе ў шырокую вытворчасць і ад яго якасці будзе залежаць ураджайнасць вялікіх вытворчых плошчаў у бліжэйшыя годы.

Таму справе вырашчвання насення эліты селекцыйная станцыя павінна ўдзяліць асабліва вялікую ўвагу. Для сяўбы эліты павінны быць падабраны лепшыя ўчасткі ў гаспадарках станцыі, а ў выпадку недахвату іх—у навакольных лепшых калгасах. Сяўба эліты павінна праводзіцца на высокім агратэхнічным узроўні і пасевы забяспечвацца дбайным доглядам у перыяд іх росту. Неабходна дабіцца таго, каб пасевы эліты былі самымі культурнымі і самымі ўраджайнымі ў рэспубліцы.

Другой важнейшай часткай насенневодчай работы селекцыйнай станцыі ў аднаўленчы перыяд павінна з'явіцца хутчэйшае размнажэнне новавыведзеных гатункаў, якія перададзены або перадаюцца на гатункавыпрабаванне, а таксама арганізацыя шырокага вытворчага выпрабавання гэтых гатункаў у калгасах і соўгасах.

Каб селекцыйная станцыя хутчэй магла справіцца з пастаўленымі перад ёю задачамі, неабходна забяспечыць яе патрэбнымі матэрыяльнымі сродкамі: інвентаром, машынамі, цяглом, а таксама хутчэй аднавіць неабходныя памяшканні і збудаванні. У максімальнай меры павінны быць забяспечаны заяўкі станцыі на мінеральныя ўгнаенні і матэрыялы. Неабходна таксама тэрмінова ўкамплектаваць штаты станцыі.

Наступным важнейшым звяном насенневодчай сістэмы з'яўляюцца раённыя насенневодчыя гаспадаркі (райнасенгасы). Яны з'яўляюцца непасрэднымі вытворцамі гатунковага насення, якое перадаецца на насенныя ўчасткі калгасаў і соўгасаў. Таму да якасці насення, якое вырашчваецца імі, павінны быць прад'яўлены самыя высокія патрабаванні. Задаволіць гэтыя патрабаванні зможа толькі гаспадарка з высокай агракультурай. Таму падбору гэтых гаспадарак павінна быць удзелена вельмі вялікая ўвага. Неабходна дабіцца таго, каб райнасенгасы былі самымі перадавымі гаспадаркамі раёна, з самымі культурнымі палямі і самай высокай ураджайнасцю. Неабходна ўсямерна аказваць матэрыяльную дапамогу гэтым гаспадаркам: забяспечанне іх угнаеннямі, машынамі і іншымі сродкамі. Дапамога і клопаты, якія будуць праяўлены да райнасенгасаў, апраўдаюцца высокаякаснай іх прадукцыяй, ад якой будзе залежаць ураджайнасць усіх пасеўных плошчаў калгасаў і соўгасаў.

У райнасенгасах трэба неадкладна аднавіць севазвароты, для чаго неабходна забяспечыць іх у патрэбнай колькасці насеннем траў. Пераходныя табліцы да севазваротаў павінны быць спланіраваны на кароткі тэрмін і прадугледжваць спецыяльную сістэму ўгнаенняў на пераходны перыяд і мерапрыемствы па забяспечанню гаспадарак угнаеннямі.

З наяўных рэсурсаў гатунковага насення ў рэспубліцы неабходна задаволіць патрэбы райнасенгасаў у ім не толькі на іх насенныя ўчасткі, але і на ўсю астатнюю плошчу. Гатунковы састаў гэтага насення павінен быць прыведзен у строгую адпаведнасць з планам гатункаабнаўлення.

Далей, важным звяном насенневодчай сістэмы з'яўляюцца насенныя ўчасткі калгасаў і соўгасаў. Ураджаямі гэтых участкаў засяваюцца ўсе астатнія плошчы гаспадарак. Значыць насенныя ўчасткі з'яўляюцца пітомнікамі па вырашчванню насенных фондаў калгасаў і соўгасаў. Адсюль выцякаюць асаблівыя патрабаванні да пасеваў на насенных участках. На іх трэба забяспечыць не толькі высокую ўраджайнасць, але і даць такой якасці насенне, якое павышала-б ураджайнасць палёў на наступны год. Такая якасць насення па кожнаму гатунку забяспечваецца высокай агратэхнікай насенных участкаў. Высокая агратэхніка павышае ўраджай не толькі насеннага ўчастка, а і будучых вытворчых ураджаяў.

Неабходна выдзеліць пад насенныя ўчасткі самыя лепшыя землі ў палях севазвароту, а ў выключных выпадках—і ў асобным месцы, у асобны севазварот. Трэба замацаваць сталыя межы насенных участкаў, каб праводзімыя на іх лепшыя агратэхнічныя мерапрыемствы скарыстоўваліся-б у наступныя годы, каб культура гэтых участкаў няспынна расла.

Да сяўбы на насенных участках трэба адносіцца асабліва дбайна. На іх у першую чаргу неабходна праводзіць барацьбу з пустазеллем. Усе сельскагаспадарчыя работы на насенных участках павінны праводзіцца асабліва добра, у лепшыя агратэхнічныя тэрміны. Глеба павінна быць угноена тут лепш, чым на астатнім полі.

У выпадку недахвату высокаякаснага насеннага матэрыялу раёніраваных і асабліва дэфіцытных гатункаў, на гэтых участках можна прымяніць шырокарадковыя пасевы. Ва ўсіх выпадках на насенных участках пажадана прымяненне шырокарадковых пасеваў для проса і ільну, якія вельмі рэзка павышаюць насенную прадукцыю ў выніку міжрадковай апрацоўкі.

Пры наяўнасці гатунковай засмечанасці насенных участкаў перад уборкай іх неабходна праводзіць гатунковую праполку. У часе праполкі неабходна ўбіраць усе дамешкі іншых культур, а таксама і расліны данай культуры, якія адрозніваюцца ад большасці раслін пасеву добра прыкметнымі адзнакамі (іншая афарбоўка коласу і мякіны, іншая форма і шчыльнасць коласу, асцістасць і г. д.). Такая праполка павысіць гатунковыя якасці пасеву і павялічыць агульныя рэзервы гатунковага насення. Калі-ж праполка не будзе праведзена, то многія пасевы могуць быць забракаваны пры апрабацыі.

Для аблягчэння гатунковай праполкі і павышэння яе якасці ў тых выпадках, калі відавочна яе неабходнасць, пры сяўбе неабходна выключыць адзін сашнік на коннай сеялцы або адзін праз кожныя 6—8 сашнікоў на трактарнай сеялцы, што пакіне сцежкі для праходу прапольшчыц і зробіць зручным і больш дакладным прагляд раслін на палосах.

У мэтах максімальнага павелічэння гатунковых фондаў, неабходна ў гэтым годзе правесці апрабацыю не толькі ў райнасенгасах і на насенных участках калгасаў і соўгасаў, але і на ўсіх іншых гатунковых пасевах. Вельмі пажадана апрабацыю пачаць у магчыма ранніх тэрмінах, каб у асобных выпадках можна было правесці гатунковую праполку пасля даных апрабацый і зрабіць яе другі раз пасля праполкі.

Колькасць наяўных райнасенгасаў разлічана на штогадняе забяспечанне імі насеўным матэрыялам адной чвэрці насенных участкаў калгасаў і соўгасаў. Таму на 1946 год па схеме нармальнага гатункаабнаўлення райнасенгасы дадуць матэрыял на чвэрць насенных участкаў калгасаў рэспублікі. У лік гэтай чвэрці павінны быць у першую чаргу ўключаны гаспадаркі, якія сёлета будуць мець на сваіх насенных участках гатунковы матэрыял паніжаных гатунковых кандыцый. Калі такіх гаспадарак акажацца больш чвэрці, для астатніх неабходна скарыстаць лепшы гатунковы матэрыял іншых калгасаў у парадку міжкалгаснага абмену. Такім чынам, усе насенныя ўчасткі на 1946 год могуць быць забяспечаны высокаякасным гатунковым матэрыялам.

Значна цяжэй будзе аднавіць насенневодства іншых культур, асабліва траў. А як вядома, попыт на насенне траў цяпер выключна вялікі, таму што яны патрэбны і для аднаўлення севазваротаў і для аднаўлення кармавой базы.

Пасевы канюшыны ў рэспубліцы амаль поўнасцю знішчаны за час нямецкай акупацыі. У выніку амаль поўнасцю знішчаны і крыніцы лепшага гатунковага матэрыялу канюшыны, паколькі добрых селекцыйных гатункаў канюшыны за межамі рэспублікі, якія-б цалкам былі прыгодны для ўмоў Беларусі, няма. Таму і на завоз насення канюшыны можна арыентавацца толькі як на часовае мерапрыемства. Пры аднаўленні насенневодства канюшыны трэба арыентавацца на мясцовыя гатункі. Толькі мясцовая канюшына можа забяспечыць устойлівасць яе ў Беларусі. Таму захаванню і размнажэнню гэтай канюшыны неабходна ўдзяліць самую сур'ёзную ўвагу. Спецыяльнай пастановай трэба забараніць разворванне канюшынішчаў вясной гэтага года, арганізаваць абследванне гэтых канюшынішчаў у мэтах выяўлення і пакідання на насенне мясцовых старадаўніх папуляцый. Трэба хутчэй па раёнах улічыць плошчы мясцовай канюшыны, якія захаваліся, забараніць завоз у такія месцы іншараённага насення, здольнага блізкасцю сваіх пасеваў сапсаваць мясцовую канюшыну ў выніку перакрыжаванага апылення.

Даныя мерапрыемствы нельга адкладваць, таму што гэта можа прывесці да поўнай страты яшчэ ўцалеўшай сям-там каштоўнай мясцовай канюшыны, на ўзнаўленне якой патрэбуюцца многія годы клапатлівай і каштоўнай работы селекцыйных станцый.

Злакавыя травы з'яўляюцца больш прыстасавальнымі раслінамі, а таму ў Беларусі можа быць шырока скарыстана насенне іншараённага паходжання. У мэтах максімальнага павелічэння рэзерваў насення злакавых траў у 1945 годзе, неабходна пакінуць на насенне магчыма большую колькасць з наяўных плошчаў пасеваў гэтых культур і шырока арганізаваць нарыхтоўку насення дзікарастучых траў з лугавых угоддзяў.

Асаблівае значэнне ва ўмовах Беларусі ў перыяд аднаўлення сельскай гаспадаркі набывае культура лубіну. Гэтая выдатная культура для зялёнага ўгнаення можа з поспехам замяніць гной і ва ўмовах яго недахвату паскорыць працэс павышэння ўраджаю ўсіх іншых культур. Таму ў гэтым годзе неабходна ўсё наяўнае насенне лубіну максімальна размножыць, шырока прымяняючы для гэтай мэты разрэжаныя лентачныя пасевы.

Цяпер распрацаваны прыёмы сушкі і хавання насення лубіну. Гэта дае магчымасць значна расшырыць пасевы лубіну на насенне. Неабходна правесці заахвочваючыя мерапрыемствы пры нарыхтоўках насення лубіну і тады аднаўленне насенневодства гэтай расліны не патрэбуе многа часу. Можна з поспехам прымяніць ва ўсходніх абласцях рэспублікі і насенны матэрыял лубіну заходніх абласцей. Неабходна толькі ўмелая арганізацыя нарыхтоўкі насення, паколькі можна змяшаць розныя гатункі і гатункі розных напрамкаў гэтай культуры і тым самым сапсаваць матэрыял. На насенне павінны быць скарыстаны ўсе плошчы і кавалачкі дзікарастучага шматгадовага лубіну. Гэта з'явіцца значным рэзервам насення вельмі каштоўнай расліны, асабліва неабходнай для паўночных абласцей Беларусі.

А. ЛАПО,
член-карэспандэнт Акадэміі навук БССР.

НА ЗАВОДЗЕ „БОЛЬШЭВІК“

Ва ўсіх цэхах мінскага скурзавода «Большэвік» ідзе барацьба за першынства ў перадмайскім сацыялістычным спаборніцтве. Апрача цэхавых, тут заключаны брыгадныя і індывідуальныя соцдагаворы. Калектыў завода абавязаўся перавыканаць план красавіка на 10 процантаў, павысіць на 15 процантаў прадукцыйнасць працы і на 2 проценты знізіць сабекошт прадукцыі. Выкананне гэтых абавязацельстваў кожны рабочы лічыць справай часці.

Вынікі работы першай палавіны красавіка паказалі, што на заводзе «Большэвік» словы не разыходзяцца са справай. За гэты час тут выпушчана прадукцыя звыш плана. Побач з перавыкананнем плана значна палепшылася якасць прадукцыі.

Уперадзе ідзе дубільны цэх. Рабочыя гэтага цэха тт. Волкаў і Таратквіч выконваюць свае нормы не менш, чым на 125—130 процантаў. Па-стаханаўску працуе работніца зольнага цэха тав. Заская. Яна штодзённа выконвае свой план на 180 процантаў. Стаханаўцы адзелачнага цэха тт. Валіцкая і Дзітштэйн свае дзённыя заданні выконваюць на 160—170 процантаў.

На заводзе «Большэвік» добра пастаўлена палітычна-масавая работа. Агітатар Марыя Аропава сістэматычна праводзіць гутаркі з рабочымі механічнага цэха. Майстар дубільнага цэха тав. Крукава, як агітатар, праводзіць сярод рабочых свайго цэха вялікую палітыка-выхаваўчую работу, накіраваную на паспяховае выкананне праграмы па дапамогу фронту. Інжынер Гер—агітатар аддзелачнага цэха, заўсёды цікава і змястоўна праводзіць гутаркі з рабочымі.

Вялікая ўвага ўдзяляецца на гэтым прадпрыемстве нагляднай агітацыі. Тут мастацку аформлены лозунгі, якія заклікаюць да адданай працы, да ўсямернай дапамогі доблеснай Чырвонай Арміі. На заводзе ёсць вітрына стаханаўцаў, дошка пачота. Штодзённа падводзяцца вынікі сацыялістычнага спаборніцтва па ўсіх цэхах.

Калектыў скурзавода «Большэвік» увесь час вядзе перапіску з франтавікамі Гусавым, Лўшыцам, Столперам і другімі, якія да вайны працавалі на гэтым прадпрыемстве. Расказы пра смеласць, адвагу і бязмежную любоў да Радзімы савецкіх воінаў натхняюць калектыў завода на новыя вытворчыя перамогі.

Нядаўна адна з гвардзейскіх часцей прыслала калектыву чырвонасцяжнага завода «Большэвік» пісьмо. Адважныя воіны расказваюць рабочым аб сваіх баявых подзвігах і заклікаюць калектыў завода «Большэвік» працаваць яшчэ лепш на дапамогу фронту.

На заводзе адбыўся мітынг, на якім было зачытана і абмеркавана пісьмо слаўных гвардзейцаў. У сваім адказе рабочыя, інжынерна-тэхнічны персанал і служачыя прадпрыемства абяцалі герайчным воінам аддаць усе свае сілы, каб дапамагчы Чырвонай Арміі хутчэй разграміць ненавіснага ворага.

Калектыў завода «Большэвік» запрасіў да сябе дэлегацыю гвардзейскай часці на перадмайскія ўрачыстасці.

ПЕРАДМАЙСКІЯ ПОСПЕХІ БРЭСЦКІХ ЧЫГУНАЧНІКАЎ

БРЭСТ, 18 красавіка. (БЕЛТА). Працаўнікі дэпо Брэст шырока разгарнулі перадмайскае спаборніцтва за паскарэнне абароту паравозаў, павелічэнне тэхнічнай хуткасці і перавыкананне плана грузаперавозак. Лепшыя ўзоры ў рабоце паказвае старшы машыніст Васілій Красноў. У мінулым месяцы ён перавысіў тэхнічную хуткасць на тры кіламетры. [illegible] Добра працуюць і другія машыністы. [illegible] Старшы машыніст [illegible] тэхнічную хуткасць на [illegible] кіламетра. Пры гэтым ён правёў тры паязды, якія значна перавышаюць вагавую норму.

Уключыўшыся ў перадмайскае спаборніцтва, маладзёжная брыгада тав. Лабода (мінская галантарэйная фабрыка ім. Куйбышэва) красавіцкі план выканала 14 красавіка на 108 процантаў.

Злева направа: **Л. П. Васільева, Я. С. Іваноўская, В. С. Адаменка, Т. І. Адаменка, Л. Ф. Лабода (брыгадзір), М. Т. Зыль.**

Фото Л. Мазелева.

ЧАМУ АДСТАЮЦЬ БУДАЎНІКІ БЕЛАРУСКАЙ ЧЫГУНКІ

У гэтым годзе павінны разгарнуцца вялікія работы па капітальнаму аднаўленню гаспадаркі Беларускай чыгункі, якая была па-варварску разбурана нямецка-фашысцкімі захопнікамі. У адрозненне ад мінулага года, калі на чыгунцы было многа спецфарміраванняў, якія выконвалі значны аб'ём аднаўленчых работ, у гэтым годзе ўсе работы аднавіцелям прыдзецца весці ўласнымі сіламі. Гэтыя акалічнасці павінен быў улічыць начальнік будаўніча-аднаўленчага ўпраўлення тав. Патлатаў і сур'ёзна падрыхтавацца да будаўнічага сезона гэтага года.

Але тут не спяшаліся з разгортваннем падрыхтоўчых работ, а таксама з аднаўленнем аб'ектаў. У выніку план аднаўлення аб'ектаў за першы квартал выканан толькі на 62 проценты.

Не выканаўшы план аднаўленчых работ, упраўленне не забяспечыла будаўніцтва і лесаматэрыяламі. Лесу на будаўнічых пляцоўках няма. З нарыхтаваных 60.000 кубаметраў вывезена толькі 11.000 кубаметраў. Астатні лес ляжыць яшчэ на дзялянках. Гэта не дае магчымасці па-сапраўднаму разгарнуць будаўніцтва.

Час не церпіць. Але ў будупраўленні ўсё яшчэ робяцца разлікі, якая колькасць транспарта неабходна для вывазкі лесу, а на справе вывазкай не займаюцца. Між тым упраўленне ў дастатковай колькасці мае і транспарт і гаручае і можа забяспечыць лесавывазку фарсіраванымі тэмпамі.

Для забяспечання выканання гадавога плана патрэбна каля 150.000 кубаметраў лесу. Нарыхтавана толькі 60.000. Але ў будупраўленні не прымаюць энергічных мер, каб вышукаць недастаючы лес. Гэта можа сур'ёзна адбіцца на будаўніцтве.

Апрача лесу для выканання вялікіх аднаўленчых работ патрэбна звыш 12 мільёнаў штук цэглы, сотні тон вапны, алебастру і іншых вострадэфіцытных матэрыялаў. У будупраўленні ёсць спецыяльна прызначаны для гэтага аддзел, [illegible]. Але гэты аддзел нічога істотнага ў даным напрамку не зрабіў.

[illegible] у Гомелі. Пры правядзенні невялікіх аднаўленчых работ [illegible].

[illegible] лаў, без якіх не можа паспяхова весціся аднаўленне.

У мінулым годзе на чыгунцы слаба вялося аднаўленне жылфонда, бытавых, медыцынскіх і гандлёвых прадпрыемстваў. Як у будупраўленні, так і на ўчастках гэтай важнейшай справе не ўдзялялася дастатковай увагі. Начальнік 4-га будучастка тав. Пакроўскі не закончыў будаўніцтва інтэрната для рабочых.

VI Пленум ЦК КП(б)Б абавязваў весці аднаўленне жылога фонда, бытавых і культурных устаноў на ўзроўні рашаючых аб'ектаў. Але начальнік будупраўлення і кіраўнікі ўчасткаў яшчэ да гэтага часу працягваюць недаацэньваць вялікага значэння аднаўлення жылога фонда і культурна-бытавых устаноў.

Даўно павінны былі быць здадзены ў эксплаатацыю паліклініка, пякарня, вузлавая сталовая ў Гомелі, жылыя дамы ў Жлобіне, Гомелі, Унечы і іншыя аб'екты. Многія з іх яшчэ дагэтуль не аднаўляюцца. Такое-ж становішча з аднаўленнем клубаў у Гомелі і Магілеве. Больш таго, у Магілеве клуб занялі пад кантору будучастка.

Будупраўленне толькі на 60 процантаў забяспечана рабочай сілай. Але ў гэтым вінаваты самі кіраўнікі. Яны, як і ў мінулым годзе, разгубілі рабочую сілу. На ўчастках яшчэ горшае становішча з скарыстаннем наяўнай рабочай сілы. Звыш 20 процантаў рабочых занята на падсобных работах — у кравецкіх, шавецкіх майстэрнях і г. д. Само кіраўніцтва будупраўлення цвёрда ўпэўнена, што каля палавіны гэтых рабочых можна было-б перавесці на асноўную вытворчасць. Але чамусьці гэтага не робяць.

Асабліва вострая патрэба на будучастках у кваліфікаваных кадрах—пуцейцах, мастаравіках і інш. Начальнік 3-га будучастка [illegible], але падрыхтоўкай іх не займаюцца.

На сістэме будупраўлення дрэнна пастаўлена арганізацыя працы і сацыялістычнага спаборніцтва. [illegible] Слаба разгорнута сярод будаўнікоў і сацыялістычнае спаборніцтва.

Аднаўленне гаспадаркі, разбуранай нямецкімі варварамі, з'яўляецца важнейшай дзяржаўнай справай. Будаўнікі Беларускай чыгункі [illegible] задачы.

Р. СЫРКІН.

ЦІ ЁСЦЬ ЖЫЦЦЁ НА ДРУГІХ ПЛАНЕТАХ

* * *

Прафесар Б. ВАРАНЦОЎ-ВЕЛЬЯМІНАЎ

* * *

Наш зямны шар у сваім вандраванні вакол Сонца не адзінокі. Падобна яму, абарачаюцца вакол Сонца і другія планеты. Усе яны маюць халодную паверхню, шарападобную форму, асвятляюцца і саграваюцца Сонцам. Адлюстраванне сонечнага святла робіць планеты бачнымі з Зямлі. Аднак адлегласць да іх настолькі вялікая, што для няўзброенага вока планеты здаюцца свецячыміся кропкамі.

Планеты — блукаючыя свяцілы — знаходзяцца да нас значна бліжэй, чым зоркі. Таму іх перамяшчэнне больш прыкметна, чым перасоўванне надзвычай далёкіх ад нас, а таму называемых «нерухомымі» зорак.

Мы адрозніваем планеты ад зорак пры дапамозе тэлескопа, у які яны відаць, як маленькія кружкі, у той час як зоркі нават у самыя моцныя тэлескопы прадаўжаюць здавацца кропкамі — настолькі яны ад нас далёкі. У сонечнай сістэме, апрача Зямлі, знаходзяцца планеты — Меркурый, Плутон і Марс, крыху меншыя па размеру, чым наша планета, Венера, амаль роўная па размеру з Зямлёй, Уран, Нептун, Сатурн і Юпітэр, большыя па размеру, чым Зямля. Юпітэр—найбольшая з планет—перавышае Зямлю ў папярэчніку ў 11 разоў.

Планеты — нябесныя свяцілы, такія-ж, як Сонца і Луна (спадарожнікі Зямлі), мы называем таксама нябеснымі целамі. Наша Зямля таксама нябеснае цела, а разглядаемая з Луны або з другіх планет, яна можа быць названа нябесным свяцілам. Незлічоныя зоркі, якія з'яўляюцца, падобна Сонцу, крыніцамі цяпла і святла, прадстаўляюць з сябе нябесныя целы, або нябесны сусвет.

Міжвольна ўзнікае пытанне — няўжо сярод усіх гэтых незлічоных планет і зорак толькі наша Зямля з'яўляецца населенай, толькі на ёй ёсць жыццё?!

Чалавецтва даўно цікавілася гэтым пытаннем, і мы ведаем нямала фантастычных раманаў, якія апісваюць вандраванні па другі населены свет і ўяўляемых жыхароў другіх планет. Шырока вядомы раманы Уэлса аб селенітах — мнімых жыхарах Луны і марсіанах — жыхарах Марса. А. Талстой напісаў вядомы раман «Аэліта», які таксама прысвечан жыхарам Марса. Як-бы ні была багата фантазія пісьменніка, як-бы ні былі захапляючымі яго апавяданні, яны не даюць нам поўнага задавальнення. Прачытаўшы іх, мы таксама не ведаем таго, ці ёсць якая-небудзь глеба ў гэтых фантазій.

Што-ж гаворыць навука аб жыцці на другіх планетах?

Навуцы даўно вядома, што Сонца — гэта велізарны раскалены газавы шар, на паверхні якога тэмпература дасягае 6.000 градусаў, а ў яго нетрах — яшчэ вышэй. Зусім ясна, што на Сонцы ніякае жыццё немагчыма, таму што пры такой надзвычай высокай тэмпературы нават самыя тугаплаўкія металы ператвараюцца ў пар. Мы ведаем з вопыту, што арганізм жывых істот складаецца з так называемых бялковых вяшчэстваў або бялкоў, якія маюць здольнасць згортвацца нават пры невысокай тэмпературы, накшталт таго, як згортваецца бялок курынага яйка, апушчанага ў вар. Ясна, што жывы арганізм не можа існаваць пры тэмпературы ў 6.000 градусаў. Нішто жывое не вытрымала-б сонечнага жару і не толькі абвуглілася, але распалася-б на свае састаўныя часткі і ператварылася ў пар. Падобна Сонцу, зоркі складаюцца з раскаленых газаў, і таму ні аб якім жыцці на іх не можа быць і гутаркі.

Задаючы пытанне аб жыцці на другіх планетах, мы павінны звярнуцца да Луны і тых планетаў, паверхня якіх не раскалена. Але выявіць у тэлескоп відавочныя адзнакі жыцця на планетах амаль немагчыма.

Самым блізкім да нас нябесным целам з'яўляецца Луна. Яе аддзяляе ад Зямлі адлегласць у 380.000 кіламетраў. Сучасныя тэлескопы даюць павелічэнне да 5.000 разоў. Але гэта толькі тэарэтычна. Практычна-ж прымяняць такія вялікія павелічэнні не ўдаецца, гэтаму перашкаджае пласт паветра, што акружае нашу Зямлю і знаходзіцца ў няспынным руху, які скажае разглядаемыя ў тэлескопы прадметы. Уплыў хістанняў паветра на адлюстраванне прадметаў бывае добра прыкметны, калі глядзець на іх паверх гарашчага кастра. Тады мы бачым, як гэтыя прадметы нібы хвалююцца і дрыжаць. Чым мацней павелічэнне тэлескопа, тым больш прыкметны ўплыў руху паветра. Таму нават самыя вялікія тэлескопы не даюць магчымасці разглядаць свяцілы з павелічэннем больш 500—600 разоў. Нават пры павелічэнні ў 600 разоў мы ўбачым Луну такой, якой яна была-б, знаходзячыся ад нас на адлегласці каля 600 кіламетраў. Ці можна на такой адлегласці ўбачыць на Луне жывую істоту размерам з чалавека або хоць-бы з слана? У гэтых умовах нам не ўдасца ўбачыць і горад, падобны Маскве, а калі-б мы яго і ўбачылі, то як маленькую плямку.

Бліжэй за ўсё да Зямлі пасля Луны знаходзіцца планета Марс, — на адлегласці 55 мільёнаў кіламетраў. Пры павелічэнні ў 550 разоў ён будзе відаць так, як калі-б знаходзіўся ад нас на адлегласці ў 100.000 кіламетраў, а на такой адлегласці разглядзець жывыя істоты на планетах немагчыма.

Здавалася-б, што безнадзейна прабаваць высветліць, ці ёсць жыццё на Луне і планетах, але гэта, аднак, не так. Біялогія ўстанавіла, што для арганічнага жыцця патрэбны пэўныя ўмовы, пэўныя граніцы тэмпературы, наяўнасць вады і паветра. Без вады і паветра жывёліны, таксама як і расліны, паміраюць. Існуе паступовы і няспынны пераход ад нежывой, або неарганічнай, прыроды да жывой, арганічнай, прыроды. Пры спрыяючых умовах жыццё павінна ўзнікаць з неарганічнай прыроды—спачатку ў выглядзе прасцейшых так называемых аднаклетачных арганізмаў, якія, на працягу мільёнаў год развіваючыся і ўскладняючыся, прыводзяць да ўтварэння ўсё больш складаных істот.

Жывыя істоты складаюцца з тых прасцейшых вяшчэстваў або хімічных элементаў, з якіх складаецца і ўся прырода. Галоўным элементам, уваходзячым у састаў складаных хімічных злучэнняў, якія называюцца бялковымі малекуламі і з якіх складаюцца клеткі, з'яўляецца вуглярод. Апрача таго, у састаў жывых істот уваходзяць: кісларод, азот, вадарод, сера, фосфар, жалеза і іншыя элементы.

Пры дапамозе так званага спектральнага аналіза вучоныя ўстанавілі хімічны састаў мноства нябесных цел. Аказалася, што ён прыкладна такі-ж, як і хімічны састаў нашай Зямлі. На нябесных целах няма такіх хімічных элементаў, якія былі-б невядомы нашай Зямлі. Дадатковае пацвярджэнне вынікаў, атрыманых з дапамогай спектральнага аналіза, дае звычайны хімічны аналіз метэарытаў—невялікіх абломкаў нябесных цел, якія носяцца ў сусветнай прасторы і пры сустрэчы з Зямлёй падаюць на яе. Такім чынам, на кожным нябесным свяціле знаходзяцца ў велізарнай колькасці тыя хімічныя элементы, з якіх пры наяўнасці належных умоў утвараецца жывыя арганізмы.

Такія ўмовы сустракаюцца, відома, не на ўсякай планеце. Вядома, што ў далёкім мінулым усе планеты былі раскаленымі целамі, якія паступова астывалі. Утварэнне жывых арганізмаў на зямлі пачалося тады, калі Зямля ўжо дастаткова астыла і на ёй паявілася вада. Шляхам доўгага развіцця на працягу мільёнаў год жыццё на Зямлі прыняла тыя складаныя формы, якія мы назіраем на ёй зараз. Зусім таксама, самаадвольна, жыццё магло і павінна было ўзнікнуць на ўсякай іншай планеце, на якой у свой час былі прыкладна такія-ж умовы.

Луна прадстаўляе з сябе нябеснае свяціла, пазбаўленае вады і паветра. Яе каменістая паверхня мёртвай і безжыццёвай пустыняй рассцілаецца перад намі ў полі зроку тэлескопа. На яе паверхні ніколі не было заўважана ні малейшых змен, якія маглі-б быць растлумачаны, як змены яе расліннага пакрову. Дзень на Луне цягнецца два нашыя тыдні, глеба накальваецца там да 110 градусаў вышэй нуля, а на працягу двухтыднёвай ночы ахалджаецца ніжэй 100 градусаў марозу. Зусім відавочна, што на Луне пры такіх фізічных умовах не можа быць ніякага жыцця. Адсутнасць на Луне паветра і вады, неабходных для жывых істот, з'яўляецца вынікам нязначнасці сілы прыцягнення яе, як параўнаўча невялікага нябеснага цела. Луна і падобныя ёй невялікія планеты — Меркурый і Плутон — таксама не маюць атмасферы і вады. Лятучыя газы, якія ўтвараюць атмасферу, даўным даўно пакінулі гэтыя планеты і рассеяліся ў сусветнай прасторы.

Другі тып планет прадстаўляюць з сябе Юпітэр, Сатурн, Уран і Нептун. Гэтыя велізарныя планеты, валодаючы вялікай сілай прыцягнення, захавалі вакол сябе нават найбольш лятучыя газы і таму акружаны шчыльнымі атмасферамі, у якіх плаваюць густыя воблакі. Скрозь гэтыя воблакі мы не бачым у тэлескоп паверхні гэтых планет і не ведаем, што яны з сябе прадстаўляюць. Аднак вядома, што састаў атмасфер гэтых планет зусім іншы, чым у зямной атмасферы. Яны складаюцца з газа — метана і аміяка, якія не прыгодны для дыхання. Усе гэтыя планеты вельмі далёкі ад Сонца, і таму яно саграе іх слаба. Нават на Юпітэры, які сярод іх бліжэй за ўсё да Сонца, тэмпература ніжэй 100 градусаў марозу, і вельмі сумнічельна, каб на гэтых вялікіх планетах магло існаваць жыццё, колькі-небудзь падобнае на зямное.

Планета Венера па сваіх размерах амаль такая-ж, як Зямля. Яна, як і Юпітэр, ахутана густой воблачнай атмасферай, скрозь якую на яе паверхні ў тэлескоп зноў-такі нічога не відаць. Але ў атмасферы гэтай планеты надзвычай многа вуглякіслага газа. Венера бліжэй да Сонца, чым Зямля, у паўтара раза, і таму клімат на ёй у два з лішнім разы цяплей, чым у нас. Як відаць, на Венеры змяняюцца дзень і ноч, г. зн. яна верціцца вакол сваёй асі ў адносінах да сонца, але суткі там значна даўжэй, чым у нас — прыкладна ў 6 разоў. Вывучэнне Венеры вельмі ўскладняецца яшчэ тым, што яна заўсёды відаць паблізу Сонца і яго святло перашкаджае нам вывучаць гэтае свяціла, якое наглядаецца то як ранішняя, то як вячэрняя зорка.

З-за недахопу даных цяжка сказаць— ці населена Венера. Аднак мы ведаем, што тэмпературныя ўмовы на ёй зусім дапускаюць існаванне жыцця і нагадваюць тыя ўмовы, якія панавалі на Зямлі многа мільёнаў год таму назад у так званую каменнавугальную эпоху, калі Зямля была ахутана густым пластом воблакаў, мела цёплы, вільготны клімат і багатую расліннасць. Магчыма, што і на Венеры ў сучасны момант існуе жывая прырода, якая падобна на прыроду каменнавугальнай эпохі ў гісторыі Зямлі, калі чалавек яшчэ не існаваў.

З усіх планет больш за ўсё прыцягвае ўвагу наш нябесны сусед — Марс. Ён робіць абарот вакол Сонца прыкладна за два годы, і за гэты час там таксама, як і ў нас, бываюць зіма, вясна, лета і восень, адбываецца змена дня і ночы, а марсіянскія суткі толькі на поўгадзіны даўжэй за нашы. У тэлескоп можна лёгка сачыць за тым, як шар гэтай планеты верціцца вакол сваёй асі, як на асветленым Сонцам поўшар'і паяўляюцца ўсё новыя і новыя часткі планеты, а другія ў той-жа час пераходзяць на начное поўшар'е. Можна таксама ўбачыць, што на тым поўшар'і Марса, дзе ў даны час зіма, полюс планеты пакрыт вялікай белай плямай. З наступленнем вясны гэтая белая пляма, называемая палярнай шапкай Марса, дробіцца па краях, змяншаецца ў размерах і да лета часам зусім знікае. Як і на Зямлі, найбольш халодная частка планеты — полюс, як відаць, пакрыт снягамі. На Марсе наогул значна халадней, чым на Зямлі, таму што ён удвая далей ад Сонца. З дапамогай вельмі адчувальных прыбораў удалося змерыць тэмпературу на Марсе і ўстанавіць, што ў самых гарачых яго абласцях яна рэдка падымаецца вышэй 10 градусаў цяпла, хутка падае к вечару і да раніцы дасягае 10, а часам і 30 градусаў марозу.

Марс акружан атмасферай, значна больш разрэжанай, чым зямная, таму што яго прыцяжэнне слабей зямнога. Па гэтай-жа прычыне Марсу ўдалося ўтрымаць каля сябе толькі невялікую колькасць лятучых вадзяных пароў. Вельмі рэдка ў тэлескоп можна бачыць воблакі, якія ўтвараюцца ў атмасферы Марса і скрываюць ад нас на час яго паверхню.

Паверхня Марса вывучана вельмі падрабязна і паказана на картах. Меншая яе частка пакрыта цёмнымі плямамі сінявата-зялёнага колеру, а большая — чырвонавата-жоўтымі прасторамі. Даследаванні, праведзеныя савецкімі вучонымі за апошнія годы, паказваюць, што гэтыя чырвонавата-жоўтыя прасторы павінны быць пясчанымі пустынямі. Многія даныя гавораць аб тым, што сінявата-зялёныя плямы з'яўляюцца нізінамі, пакрытымі расліннасцю. Можна сачыць за тым, як са зменай часу года мяняецца цемната і афарбоўка гэтых плям у поўнай адпаведнасці з тым, як пры змене часоў года мяняецца густата і афарбоўка расліннага пакрову на Зямлі. Відавочна, што пры агульным недахопу вільгаці на Марсе яна ёсць у дастатковай колькасці толькі ў найбольш нізкіх месцах планеты, ва ўпадзінах, падобных зямным акіянам, але вады там вельмі мала і замест акіяна мы сустракаем там месцы, у якіх толькі і магчыма развіццё расліннасці.

Наглядаючы на Марсе ўсе адзнакі расліннага жыцця, мы, відома, можам чакаць існавання на ім і жывых істот, хоць адносна гэтага пакуль яшчэ няма пэўных даных. Некалькі дзесяткаў год таму назад на паверхні Марса былі заўважаны тонкія прамыя лініі, якія паспяшаліся назваць каналамі. Гэта дало повад шматлікім раманістам і нават вучоным сцвярджаць, што гэтыя «каналы» з'яўляюцца штучнымі збудаваннямі, узведзенымі разумнымі жыхарамі Марса. Аднак у наступныя годы пасля прымянення больш магутных тэлескопаў «правільныя лініі» аказаліся радамі плям няправільнай формы або граніцамі светлых і цёмных месц, і такім чынам адпала пытанне аб іх штучным паходжанні.

Сярод планет сонечнай сістэмы несумненныя адзнакі жыцця мы знаходзім на Марсе і, можа быць, на Венеры. Трэба, аднак, успомніць, што кожная зорка падобна на наша Сонца. За апошнія годы даказана, што каля іх існуюць пакуль яшчэ нябачныя ў тэлескоп планеты. Незлічоны зоркі, незлічоны і акружаючыя іх планеты і няма ніякага сумнення ў тым, што якаясць доля іх, таксама незлічоная, акажацца населенай. Таму Зямля — не адзіны свет у бясконцым сусвеце, на якім ёсць жыццё.

У АПОШНІХ БАЯХ

(Пісьмо мінчанам).

У апошніх баях з нямецка-фашысцкімі захопнікамі наша часць знаходзілася і зараз знаходзіцца ў першых радах змагароў. Зусім нядаўна, як вам вядома, нямецкае камандаванне рабіла адчайныя спробы выратаваць сваю будапешцкую групіроўку. Нашы воіны атрымалі загад: «Не прапусціць ворага, разграміць і знішчыць яго!» Гэты загад мы выканалі.

Супроць нас дзейнічалі эсэсаўскія танкавыя дывізіі. У жорсткіх баях з імі нашы воіны праявілі ўзоры мужнасці, стойкасці і адвагі, яшчэ раз прадэманстравалі сваю адданасць і любоў да нашай сацыялістычнай радзімы.

У раёне адной вышыні нямецкія танкі тыпу «Тыгр» атакавалі баявыя парадкі нашых падраздзяленняў. Некаторыя танкі шчыльную падышлі да нашых акопаў. Ўсё-ж нямецкая броня аказалася бяссільнай супроць стойкасці і мужнасці нашых савецкіх воінаў. Вораг быў спынен.

Дванаццаць ярасных контратак адбілі воіны з падраздзялення гвардыі старшага лейтэнанта Болдырава. Яны падпалілі 8 цяжкіх нямецкіх танкаў, знішчылі больш роты пяхоты праціўніка.

Сапраўдны гераізм праявілі парторг роты аўтаматчыкаў гвардыі лейтэнант Дзівазаў з чатырма аўтаматчыкамі і гвардыі лейтэнант Зацэпін з адным бронебойшчыкам. Іх акопы ўшчыжылі нямецкія танкі. Над галовамі смельчакоў лязгалі гусеніцы варожых машын. Нашых воінаў засыпала зямлёй, нямецкія танкісты кідалі праз ніжнія люкі на галовы нашых гвардзейцаў гранаты. Савецкія воіны ўступілі ў адзінаборства. Яны падбілі тры варожыя танкі, знішчылі да ўзвода пяхоты праціўніка, і з бою выйшлі пераможцамі.

Камандзір танка гвардыі старшына Варонін, сяржант Давыдаў і механік-вадзіцель Добравольскі са сваім танкам знаходзіліся ў засадзе. У 200 метрах ад іх паказаліся 8 нямецкіх танкаў. Таварыш Варонін прыняў рашэнне: прапусціць варожую калону, прыстроіцца ў хвасце яе, пасля чаго пачаць знішчэнне ворага. Свой замысел таварыш Варонін здзейсніў. Ён нечакана абрушыў свой меткі агонь па варожых машынах і падпаліў тры танкі. Ашаломленыя нечаканасцю немцы павярнулі назад.

Гераічна змагаўся экіпаж гвардыі старшага лейтэнанта Давыдава. За гераізм, праяўлены пры адбіцці варожай контратакі, увесь яго экіпаж прадстаўлен да вышэйшай урадавай узнагароды—звання Героя Савецкага Саюза.

Неўміручы подзвіг зрабіў гвардыі старшына Міратворцаў. У часе бою ён быў цяжка кантужан. Да яго падышоў варожы бронетранспарцёр з дэсантам. Немцы мелі намер захапіць нашага воіна ў палон. Старшына Міратворцаў узяў дзве процітанкавыя гранаты і з крыкам «гвардзейцы не здаюцца!» кінуўся пад бронетранспарцёр. Ён загінуў разам з дэсантам.

Узоры мужнасці і гераізму паказалі многія сотні і тысячы нашых воінаў-гвардзейцаў.

У выніку гераічных дзеянняў нашых воінаў будапешцкая групіроўка праціўніка была разгромлена. Мы ўдастоіліся падзякі Вярхоўнага Галоўнакамандуючага Маршала Савецкага Саюза таварыша Сталіна. Гэтая падзяка нашага правадыра, падзяка савецкага народа натхніла нас на новыя баявыя подзвігі.

Цяпер мы вядзем барацьбу з нямецка-фашысцкімі захопнікамі на тэрыторыі Аўстрыі. Мы высока і горда нясем сцяг нашай савецкай Сталінскай гвардыі.

Мы цяпер далёка ад нашай радзімы, але і тут мы адчуваем яе подых. Мы сочым за вашай гераічнай работай у тылу, жывем думкамі аб нашай цудоўнай Радзіме. Для нас асабліва дарага кожная вестка з Беларусі.

Таварышы мінчане! Мы ўпэўнены, што вы аддасцё ўсе свае сілы, каб паскорыць канчатковы разгром гітлераўскай Германіі.

Па даручэнню воінаў-беларусаў Н-скай часці пісьмо падпісалі:

ЗАТУЛЕЙ, САКОЛЬЧЫК, БАГАМОЛАЎ.

Клопаты аб сем'ях франтавікоў

ПІНСК. (Наш кар.) Працоўныя вобласці праяўляюць штодзённыя клопаты аб сем'ях франтавікоў і партызан. Па ініцыятыве сялян Брашэвіцкага сельсовета, Драгічынскага раёна, ва ўсіх раёнах вобласці створаны фонды дапамогі сем'ям воінаў Чырвонай Арміі, у які паступіла 18.170 пудоў збожжа і 52.163 рублі грашыма.

У вобласці створаны брыгады рабочых будаўнікоў, якія ўжо адрамантавалі дамы і кватэры 1.200 сем'ям франтавікоў. Для 3.000 сем'яў гэтыя брыгады пабудавалі новыя дамы і прыстасавалі часовае жыллё.

Многадзетным сем'ям франтавікоў і партызан па вобласці выдана 74 каровы, 161 конь. 3.809 сем'яў атрымалі дапамогу промтаварамі і харчаваннем. 150 дзяцей-сірат накіраваны ў дзіцячыя дамы, 36— на вучобу ў школы ФЗН і рамесніцкія вучылішчы. Больш тысячы дзяцей франтавікоў працоўныя вобласці ўзялі на патранаванне.

Абласны аддзел дзяржзабяспечання і бытавога ўпарадкавання сем'яў франтавікоў і партызан за апошні час выдаў 2.933.303 рублі дзяржаўнай дапамогі і 172.358 рублёў адначасовай дапамогі.

Па Савецкаму Саюзу

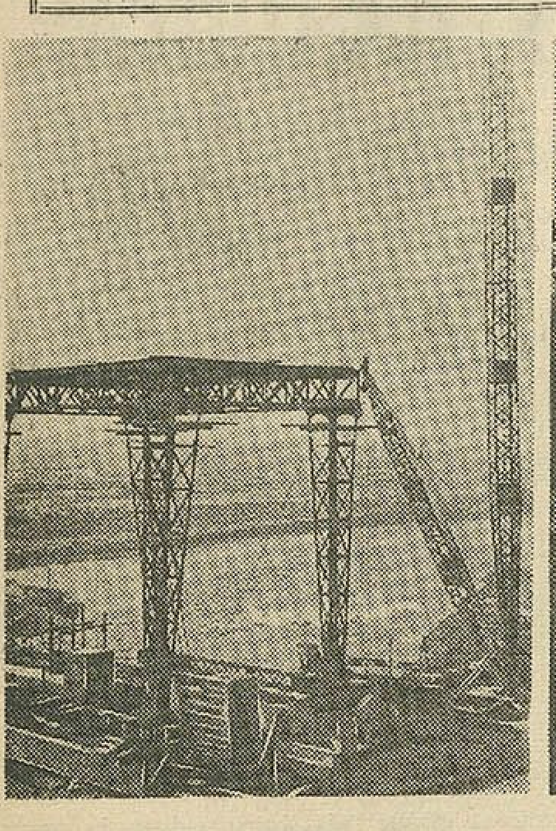
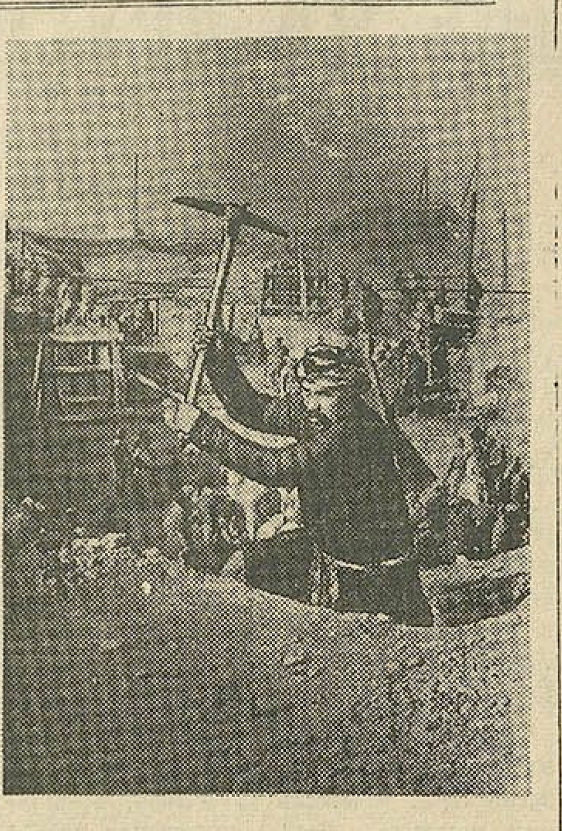

На новабудоўлях Узбекскай ССР.
На першым здымку—адзін з участкаў будаўніцтва плаціны самай буйнай у рэспубліцы Фархадскай гідраэлектрастанцыі на рацэ Сыр-Дар'я.
На другім здымку—прарыццё новага абвадняльнага канала.
(Фотахроніка ТАСС).

ЭШАЛОН ПЕРШАМАЙСКІХ ПАДАРУНКАЎ ДНЕПРАБУДУ

Калектыў завода, дзе дырэктарам тав. Саркісаў, звярнуўся да ўсіх прадпрыемстваў і шахт Сталінскай вобласці з заклікам аказаць дапамогу будаўнікам Днепроўскай гідраэлектрастанцыі імені Леніна—сабраць для яе эшалон першамайскіх падарункаў.

Гэты заклік знайшоў гарачае падтрыманне ў сталінскіх металургаў, горлаўскіх шахцёраў, краматорскіх машынабудаўнікоў, харкаўскіх трубаліпейшчыкаў і другіх прадпрыемстваў Данбаса. Стаханаўцы заводаў і вугальных шахт адкрываюць асабовыя рахункі, на якія ўносіцца прадукцыя, выпушчаная для Днепрабуда.

(ТАСС).

СТАГОДДЗЕ ЎСЕСАЮЗНАГА ГЕАГРАФІЧНАГА ТАВАРЫСТВА

У гэтым годзе спаўняецца стагоддзе Усесаюзнага геаграфічнага таварыства.

Шматлікія экспедыцыі і навуковыя работы, праведзеныя членамі геаграфічнага таварыства за 100 год, унеслі велізарны ўклад у айчынную і сусветную навуку.

У 1847 годзе была арганізавана першая экспедыцыя з мэтай «даследваць граніцы паміж Еўропай і Азіяй на працягу паўночнага Урала».

У 1873 годзе віцэ-старшынёй таварыства быў выбран вядомы рускі вандроўнік П. П. Сямёнаў. Ён аб'яднаў плеяду выдатных географаў: Пржэвальскага, Грум-Гржымайло, Казлова, Северцэва і другіх. Экспедыцыі вучоных пабывалі ў Іране, Індыі, на Новай Гвінеі.

Пасля Кастрычніцкай рэвалюцыі таварыства, якое ўзначальвае географ Ю. М. Шакальскі, накіравала сваю дзейнасць на абслугоўванне патрэб народнай гаспадаркі. Выпушчаны дзесяткі каштоўнейшых прац аб прыродных рэсурсах краіны, арганізаваны шматлікія навуковыя экспедыцыі.

100-гадовы юбілей будзе адзначан Усесаюзным з'ездам географаў, выданнем «Гісторыі геаграфічнага таварыства», «Біяграфій выдатных географаў» і другіх навуковых прац. Адкрываецца вялікая выстаўка па гісторыі рускай геаграфічнай навукі.

(ТАСС).

АДНОЎЛЕНА 125 ЦУКРОВЫХ ЗАВОДАЎ

Адзін за другім уступаюць у строй цукровыя заводы ў вызваленых раёнах. Больш 10 прадпрыемстваў Кіеўскай, Кіравагградскай, Каменец-Падольскай, Вінніцкай і Сумскай абласцей Украіны зданы ў эксплаатацыю за некалькі месяцаў да назначанага тэрміну. Пушчаны першыя цукровыя заводы і ў заходніх раёнах УССР. Паспяхова аднаўляюцца прадпрыемствы цукровай прамысловасці рэспублік Прыбалтыкі.

Усяго аднаўлена 125 цукровых заводаў. Яны ўжо далі фронту і насельніцтву сотні тысяч цэнтнераў цукру.

(ТАСС).

УСТУПІЛІ Ў СТРОЙ ЯШЧЭ ТРЫ АСНОЎНЫЯ ШАХТЫ

Гарнякі трэста «Данбасантрацыт» на тры месяцы раней тэрміну аднавілі шахту № 22 магутнасцю 410 тон вугалю ў суткі. Уступіла ў строй таксама першая чарга буйнейшай Данецкай шахты Новагалубоўка трэста «Кіраўвугаль». Тут працуюць першыя чатыры лавы. У гэтым-жа трэсце пушчана першая чарга шахты № 4 імені Кірава.

Вугальшчыкі Варашылаўградскай вобласці абавязаліся ў красавіку закончыць аднаўленне яшчэ 4 асноўных шахт.

(ТАСС).

137 ТАМОЎ ТВОРАЎ ЧАЙКОЎСКАГА І РЫМСКАГА-КОРСАКАВА

Камітэт па справах мастацтваў зацвердзіў план акадэмічнага выдання поўнага збору твораў П. Чайкоўскага і Н. Рымскага-Корсакава. Выданне гэтае разлічана на 10—12 год. Будзе выпушчана 137 тамоў. Сюды ўвойдуць сімфанічныя і камерныя творы вялікіх рускіх кампазітараў, клавіры і партытуры іх опер, творы Чайкоўскага, закончаныя Танеевым і др.

Дзяржаўнае музыкальнае выдавецтва ў першую чаргу выпускае партытуры і клавіры опер «Майская ноч»—Рымскага-Корсакава, «Чародейка» і «Евгений Онегин»—Чайкоўскага, аркестравыя сюіты і камерныя творы для квартэта.

ВАЕННЫЯ ДЗЕЯННІ Ў ЗАХОДНЯЙ ЕЎРОПЕ

ЛОНДАН, 18 красавіка. (ТАСС). У паведамленні штаба вярхоўнага камандавання экспедыцыйных сіл саюзнікаў гаворыцца, што на поўдні ад Гамбурга танкавыя часці саюзнікаў прайшлі Люнебургскія балоты і знаходзяцца цяпер за Ільцэнам.

Пасля моцнай артылерыйскай падрыхтоўкі і бамбардыроўкі з паветра пяхота і танкавыя часці саюзнікаў пачалі штурм Магдэбурга.

У Дэсау ідуць вулічныя баі, у якіх побач з германскімі войскамі ўдзельнічае грамадзянскае насельніцтва.

Камандзір германскага гарнізона Хемніца адхіліў патрабаванне аб капітуляцыі. Саюзнікі знаходзяцца ў трох кіламетрах на захадзе ад гэтага горада.

Нюрнберг амаль поўнасцю акружан саюзнымі войскамі. Немцы аказваюць упорнае супраціўленне ў прадмесцях горада.

У Рурскім «мяшку» немцы адціснуты на плацдарм у раёне Дюсельдорфа плошчай прыблізна ў 300 квадратных кіламетраў.

За 16 красавіка ўзята 112.033 палонных.

На Атлантычным узбярэжжы ўзят у палон разам са сваім штабам германскі адмірал, які камандаваў непрыяцельскімі ўзброенымі сіламі ў Руаянскім «мяшку».

ЛОНДАН, 18 красавіка. (ТАСС). У паведамленні міжземнаморскага штаба саюзнікаў, апублікаваным вечарам 17 красавіка, гаворыцца, што на правым флангу 8-й арміі ў Італіі англійскія часці абышлі горад Арджэнта.

На поўначы ад шасэ Імола — Балонья наступленне войск саюзнікаў прадаўжаецца.

Новазеландскія войскі злучыліся на сваім левым флангу з войскамі, авалодаўшымі горадам Медзічына, размешчаным у 14 мілях ад Балоньі на дарозе Балонья—Луго.

На другіх участках цэнтральнага сектара фронта саюзныя войскі прадаўжаюць наступленне, пераадольваючы жорсткае супраціўленне праціўніка.

* * *

ЛОНДАН, 19 красавіка. (ТАСС). У паведамленні штаба вярхоўнага камандавання экспедыцыйных сіл саюзнікаў гаворыцца, што ўсякае арганізаванае супраціўленне праціўніка ў Рурскім «мяшку» спынілася. Войскі саюзнікаў фактычна закончылі ліквідацыю апошніх разрозненых атрадаў праціўніка ў гэтым раёне.

На галандска-германскай граніцы на захадзе ад ракі Эмс немцы аказваюць упорнае супраціўленне.

Саюзнікі прасунуліся на другім беразе ракі Алер і, захапіўшы Вердэн і Зольтау, знаходзяцца цяпер у 16 кіламетрах на поўначы ад Шневердынгена. Горад Ільцэн акружан і амаль ачышчан ад праціўніка.

У камюніке пацвярджаецца, што патрулі саюзнікаў перайшлі чэхаславацкую граніцу і дасягнулі Готмансгруна. Супраціўленне немцаў у Нюрнбергу аслабела.

ЛОНДАН, 18 красавіка. (ТАСС). У паведамленні штаба ўзброеных сіл саюзнікаў на міжземнаморскім тэатры ваенных дзеянняў гаворыцца, што ў Італіі часці 5-й арміі авалодалі вышынёй Монтэ Кастэліна, пануючай над далінай ракі Рэно. На поўдні ад Балоньі саюзныя войскі прасунуліся ўперад, пераадольваючы ўпорнае супраціўленне праціўніка. Часці 8-й арміі прадаўжалі прасоўвацца ўперад на захадзе ад возера Комак'о і поўнасцю авалодалі горадам Арджэнта.

ДЗЕЯННІ АВІЯЦЫІ САЮЗНІКАЎ

ЛОНДАН, 18 красавіка. (ТАСС). Як перадае агенцтва Рэйтэр, у ноч на 17 красавіка буйныя злучэнні авіяцыі саюзнікаў зрабілі налёт на варожыя чыгуначныя аб'екты, галоўным чынам у раёне германа-чэхаславацкай граніцы. Бамбардыроўцы падвергся таксама Берлін.

Гітлераўцы ўкрываюць велізарныя сродкі ў Аргентыне і Швейцарыі

НЬЮ-ЙОРК, 14 красавіка. (ТАСС). (Затрымана дастаўкай). У часопісу «Кольерс» змешчан артыкул Стэнлі Роса, які піша, што германскія фашысцкія лідэры ў апошнія гады перавялі велізарныя сродкі ў Аргентыну праз Іспанію і швейцарскія банкі. [illegible]

[illegible] Геббельс нядаўна перавёў у банк Буэнос-Айрэса каля 2 мільёнаў долараў, Рыбентроп—10 мільёнаў долараў, а лідэр гітлераўскага так называемага «працоўнага фронта» Лей купіў вялікае памесце паблізу Бапа Бланка.

[illegible]

НЕМЦЫ ЗАТАПЛЯЮЦЬ ГАЛАНДЫЮ

ЛОНДАН, 19 красавіка. (ТАСС). Як паведамляе агенцтва Рэйтэр, 18 красавіка немцы пачалі ў Галандыі затапленне раёна Хук-Ван-Халанд. [illegible]

СФАРМІРАВАННЕ НОВАГА ФІНСКАГА ЎРАДА

ХЕЛЬСІНКІ, 17 красавіка. (ТАСС). [illegible]

ЗАХВАТ АМЕРЫКАНЦАМІ ФІЛІЯЛА РЭЙХСБАНКА Ў МАГДЭБУРГУ

НЬЮ-ЙОРК, 18 красавіка. (ТАСС). Як паведамляе агенцтва Юнайтэд Прэс, часці амерыканскай 9-й арміі захапілі ў Магдэбургу філіял германскага рэйхсбанка, у якім знаходзіліся сярэбраныя рэйхсмаркі на суму ў 70 мільёнаў долараў.

ЗАЯВЫ ТРУМЭНА НА ПРЭС-КАНФЕРЭНЦЫІ

ВАШЫНГТОН, 17 красавіка. (ТАСС). [illegible]

НА ПРЭС-КАНФЕРЭНЦЫІ Ў ПОЛЬСКІМ ПАСОЛЬСТВЕ

17 красавіка ў польскім пасольстве ў Маскве адбылася прэс-канферэнцыя, на якой члены польскай прафсаюзнай дэлегацыі, прыбыўшай у Маскву, расказалі прадстаўнікам савецкага друку і замежным карэспандэнтам [illegible]

[illegible]

(ТАСС).

АБ РАССЛЕДВАННІ РУМЫНСКІМ НАРОДНЫМ ТРЫБУНАЛАМ ЗЛАДЗЕЯННЯЎ, УЧЫНЕНЫХ У АДЭСЕ І ЯСАХ

БУХАРЭСТ, 17 красавіка. (ТАСС). [illegible]

ПАВЕДАМЛЕННЕ

22—24 красавіка ў памяшканні Дома партыйнай асветы (Мінск, Савецкая вуліца, 108) адбудзецца

сесія аддзялення грамадскіх навук Акадэміі навук Беларускай ССР

На сесіі будуць заслуханы даклады, прысвечаныя актуальным пытанням гісторыі Беларусі і беларускай літаратуры, мовы і мастацтва.

У ліку дакладчыкаў выступаюць акадэмікі Я. Н. Нікольскі, А. М. Панкратава і В. Н. Перцаў, прафесары М. Н. Дабрынін, А. А. Савіч, А. А. Ус, [illegible] П. Глебка, кандыдат гістарычных навук Н. М. Палікарповіч і другія.

Запрашаюцца навуковыя работнікі, настаўнікі, студэнты, партыйныя, савецкі і камсамольскі актыў, усе жадаючыя.

Пачатак ранішніх пасяджэнняў у 10 гадзін, вячэрніх—у 6 гадзін.

Адказны рэдактар Д. ДРАГУН.

БЕЛАРУСКІ
дзяржаўны ордэна Леніна тэатр оперы і балета
У памяшканні Акруговага Дома Чырвонай Арміі
22 красавіка дзённы спектакль
„А Л Е С Я“
ПАЧАТАК У 12 ГАДЗІН.
Каса адкрыта штодзённа з 14 гадзін, а ў дзень спектакля—з 10 гадзін.

Сёння у кінотэатрах:

Кінотэатр «Першы»
«КРЫМСКАЯ КАНФЕРЭНЦЫЯ»
Пачатак сеансаў у 12, 14, 16, 18, 20, 22 гадз.

Кінотэатр «Беларусь»
«АПОВЕСЦЬ АБ АДНЫМ КАРАБЛІ»
Пачатак сеансаў у 12, 13 г. 50 м., 15 г. 30 м., 17 г. 15 м., 19 г. 5 м., 21 гадз.

Кінотэатр «Радзіма»
«МАЯ ЛЮБОЎ»
Пачатак сеансаў у 20, 22 гадз.

Дзіцячы кінотэатр
1. «ТВАР ФЮРЭРА»
2. «СТАРЫ МЛЫН»
3. «КАЗКА ПРА ЦАРА САЛТАНА»
4. Кіножурнал «НА СТАДЫЁНЕ ДЫНАМА».
Пачатак сеансаў у 10, 11 г. 30 м., 13 г. 15 м., 14 г. 45 м., 16 г. 30 м., 18 г. 15 м.

Мастацка-афармленчыя майстэрні
БЕЛАРУСКАГА АДДЗЯЛЕННЯ МАСТАЦКАГА ФОНДУ СССР
прымаюць ад арганізацый і ўстаноў заказы
НА ВЫРАБ ПАРТРЭТАЎ (маслам і сухой кісцю), ПАННО, ПЛАКАТАЎ, на СКУЛЬПТУРНЫЯ РАБОТЫ, а таксама на МАСТАЦКАЕ АФАРМЛЕННЕ КЛУБАЎ, ПЛОШЧАЎ, СКВЕРАЎ і іншыя МАСТАЦКА-АФАРМЛЕНЧЫЯ РАБОТЫ.
Работы выконваюцца кваліфікаванымі мастакамі.
ЗАКАЗЫ НА ВЫКАНАННЕ МАСТАЦКА-АФАРМЛЕНЧЫХ РАБОТ ДА 1-га МАЯ ПРЫМАЮЦЦА ДА 20 КРАСАВІКА г. г.
Адрас майстэрні: Мінск, Акцябрская, 33
ДЫРЭКЦЫЯ.

Беларускі рэспубліканскі вучэбны камбінат
УПК ЦСУ Дзяржплана СССР
аб'яўляе набор на курсы бухгалтараў
ДЛЯ СІСТЭМЫ УІТЛК НКУС БССР
На курсы прымаюцца асобы, якія маюць адукацыю 9—10 класаў сярэдняй школы, або 7 класаў сярэдняй школы і гадовы стаж рахунковай работы. Курсанты забяспечваюцца стыпендыяй у размеры ад 250 руб. у месяц і вышэй у залежнасці ад паспяховасці, кватэрнымі ў размеры 75 рублёў у месяц і двухразовым харчаваннем.
Інтэрнатам курсанты не забяспечваюцца.
ЗАЯВЫ З ПРЫКЛАДАННЕМ ПАДРАБЯЗНАЙ АЎТАБІЯГРАФІІ І ДАКУМЕНТЫ АБ АДУКАЦЫІ НАКІРОЎВАЦЬ ПА АДРАСУ: г. Мінск, Асоавіяхімаўская, 23, Белвучкамбінату.
Пачатак заняткаў 5 мая г. г.
ДЫРЭКЦЫЯ.

БЕЛАРУСКАЯ
дзяржаўная ордэна Працоўнага Чырвонага Сцяга філармонія
купляе ў насельніцтва за наяўны разлік ноты:
РАМАНСЫ, ПЕСНІ, ОПЕРНЫЯ КЛАВІРЫ, ФОРТЭПІЯННЫЯ І ІНСТРУМЕНТАЛЬНЫЯ ТВОРЫ РОЗНЫХ АЎТАРАЎ, а таксама КНІГІ па ПЫТАННЯХ МУЗЫКІ.
З ПРАПАНОВАМІ ЗВЯРТАЦЦА ПА АДРАСУ: оперны тэатр, Белдзяржфілармонія, пакой № 143.
ДЫРЭКЦЫЯ.

Дзяржаўнаму тэатру музыкальнай камедыі
на час гастролей у гор. Мінску
патрэбны пакоі
тэрмінам з 22 красавіка па 22 мая.
ЗВЯРТАЦЦА Ў ГАСЦІНІЦУ АДЧА да тав. Дыльдаравай з 9 да 12 гадзін і з 17 да 22 гадзін.

Дзяржаўнаму выдавецтву
Беларускай ССР
ПАТРАБУЮЦЦА
на сталую работу:
планавік-эканаміст, калькулятар, карэктары, тэхрэдактары, начныя вартаўнікі, тэхсакратары.
ЗВЯРТАЦЦА ПА АДРАСУ: г. Мінск, вул. Пушкіна, 55, Дом друку, 4 паверх, Аддзел кадраў.

Адкрыт прыём падпіскі
НА ШТОМЕСЯЧНЫ ЛІТАРАТУРНА-МАСТАЦКІ ЧАСОПІС
„ПОЛЫМЯ“
Орган Саюза савецкіх пісьменнікаў Беларускай ССР
ПАДПІСНАЯ ЦАНА:
на 3 мес. — 30 руб.
на 12 мес. — 120 руб.
НА ГАЗЕТУ
„Літаратура і мастацтва“
Орган Саюза савецкіх пісьменнікаў Беларускай ССР
Выходзіць 3 разы ў месяц.
ПАДПІСНАЯ ЦАНА:
на 1 мес. — 1 р. 50 к.
» 3 мес. — 4 р. 50 к.
» 9 мес. — 13 р. 50 к.
ПАДПІСКА НА ГАЗЕТУ «ЛІТАРАТУРА І МАСТАЦТВА» ПРЫМАЕЦЦА З 1 МАЯ І НА ЧАСОПІС «ПОЛЫМЯ»—З 1 СТУДЗЕНЯ 1945 г. УСІМІ ГАРАДСКІМІ І РАЁННЫМІ АДДЗЕЛАМІ «САЮЗДРУК».
ДЫРЭКЦЫЯ «САЮЗДРУК»

Упраўленне дзяржаўнага страхавання БССР
ПАВЕДАМЛЯЕ ПРАЎЛЕННІ КАЛГАСАЎ,
ШТО ПА СТРАХАВАННЮ СЕЛЬСКАГАСПАДАРЧЫХ КУЛЬТУР УСТАНОЎЛЕНА АДКАЗНАСЦЬ ДЗЯРЖСТРАХА ЗА СТРАТЫ АД ГРАДАБІЦЦЯ, ЛІЎНЯЎ, БУР, АГНЮ НА КОРАНІ, ВЫМАЧАК, ВЫМЯРЗАННЯ, ВЫПРАВАННЯ, ЗАМАРАЗКАЎ, ПАВОДКІ, а па страхаванню МАХОРКІ, КОК-САГЫЗА, ХМЕЛЮ І ЛЯКАРСТВЕННЫХ ТРАЎ, апрача таго, і АД ЗАСУХІ.
АБ ГІБЕЛІ АБО ПАШКОДЖАННЯХ ПАСЕВАЎ АД УКАЗАНЫХ СТЫХІЙНЫХ БЕДСТВАЎ ПРАЎЛЕННІ КАЛГАСАЎ АБАВЯЗАНЫ ЗАЯВІЦЬ РАЁННАЙ ІНСПЕКЦЫІ ДЗЯРЖСТРАХА НЕ ПАЗНЕЙ 5 СУТАК З ДНЯ, КАЛІ ЎСТАНОЎЛЕНА ГІБЕЛЬ АБО ПАШКОДЖАННЕ ПАСЕВАЎ.
Упраўленне дзяржстраха БССР.

Беларускаму дзяржаўнаму музею гісторыі вялікай Айчыннай вайны
ПАТРАБУЮЦЦА:
старшыя навуковыя работнікі, начальнік аховы, электраманцёр, пераплётчыкі, слесар, столяр, даглядчыкі выставачных залаў і фатографы для работы па дагаворах.
ПРЫЁМ ШТОДЗЁННА АД 10 ДА [illegible] ГАДЗІН, апрача панядзелка.
ДЫРЭКЦЫЯ МУЗЕЯ.

АТ 30107 АДРАС РЭДАКЦЫІ: г. Мінск, вул. Пушкіна, 55, 3-ці паверх. Тэлефоны: Адказнага рэдактара—149, Адказнага сакратара—150.